Ազգ
Azg
armenian daily

29 ՕԳՈՍՏՈՍ 2001 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 153 (2357)

Համանախագահները կհանդիպեն սեպտեմբերին

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ըստ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի ռուսաստանցի համանախագահ Նիկոլայ Գրիբկովի, ԵԱՀԿ Մինսկի խմբում համանախագահ Քերի Քավանոյին Մոլդովայում ԱՄՆ դեսպան Ռուդոլֆ Փերինայով փոխարինելն արգելք չի հանդիսանա Ղարաբաղի հարցի լուծման ճանապարհին: ԱՆՍ ադրբեջանական հեռուստակայանին օգոստոսի 28-ին տված հարցազրույցում նա ասել է, որ հակամարտության կարգավորումը կախված է ոչ թե համանախագահների անձերից, այլ հակամարտող կողմերից:

Գրիբկովը հավաստիացրել է, որ մնացած երկու համանախագահները անմիջապես օգնություն կտրամադրեն նորանշանակ դիվանագետին՝ Ղարաբաղի խնդրի էությունը լավ հասկանալու համար: Նա հայտնել է, որ երեք համանախագահները սեպտեմբերի կեսերին կհանդիպեն Վիեննայում եւ կփորձեն ուղիներ որոնել Ղարաբաղի բանակցություններին նոր թափ հաղորդելու համար:

Էլիզաբեթ Ջոնս. «Ղարաբաղյան հակամարտության լուծումը ո՛չ մի դեպքում չպիտի լինի ռազմական»

ԱՄՆ պետքարտուղարի օգնականը մեկօրյա այց կատարեց Հայաստան

ԱՆՈՒՇ ԲԱԲԱՅԱՆ

ԱՄՆ պետքարտուղար Քոլին Փաուելի՝ Եվրոպայի ու Եվրասիայի տարածաշրջանի հարցերով օգնական Էլիզաբեթ Ջոնսը, ինչպես եւ նախատեսված էր, երեկ ժամանեց Երեւան՝ եզրափակելու Հարավային Կովկաս ձեռնարկած իր դիվանագիտական ուղեւորությունը (մինչ այդ տկն Ջոնսն այցելել էր Բաքու եւ Թբիլիսի): Հայաստան կատարած իր անդրանիկ այցի ընթացքում ամերիկուհի դիվանագետը հանդիպեց ՀՀ նախագահին, վարչապետին ու արտգործնախարարին՝ քննարկման նյութ դարձնելով քաղաքական ու տնտեսական մի շարք հարցեր՝ ղարաբաղյան հակամարտության բանակցություններից մինչ տնտեսական բարեփոխումներին, էներգետիկայի ոլորտին առնչվող խնդիրներ:

NT

Նախագահ Քոչարյանի հետ զրույցից հետո Էլիզաբեթ Ջոնսը կարճատեւ հարցուպատասխանի հնարավորություն ընձեռեց լրատվամիջոցներին, թեպետ լրագրողներին տրված նրա պատասխանները հաճախ պարզապես սպառիչ չէին, նույնիսկ՝ անորոշ էին: Դժվար է պնդել, թե որքանով էր հիմնավորված ընդհանուր տպավորությունը, սակայն նկատելի էր, որ տկն Ջոնսն առանձնապես ոգեւորված չէ Երեւանյան այցի արդյունքներով, ավելին՝ հիասթափված է եւ ասելիք չունի: Ինչեւէ, ներկայացնում ենք ՀՀ նախագահի նստավայրում տեղի ունեցած հարցուպատասխանը՝ հարցազրույցի ձեւով, առանց մեկնաբանությունների, եզրակացություններն ու տպավորությունը թողնելով ընթերցողին:

Տես ➧ էջ 2

ԲԱՔՈՒ

Գուլուզադեի վերջին հայտնագործությունը

ԲԱՔՈՒ, 28 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մեկնաբանելով ԵԱՀԿ Մինսկի խմբում ամերիկյան համանախագահի փոփոխությունը, Ադրբեջանի նախագահի նախկին խորհրդական Վաֆա Գուլուզադեն կարծիք է հայտնել, որ այժմ Ղարաբաղի հարցի լուծումը կամ հետաձգվելու է երկար ժամանակով կամ արգելափակվելու է: Նա նշել է, թե Քավանոն քիվեստյան բանակցությունների գլխավոր դերակատարն էր, որը հայերը իրենց հաջողությունն են համարում: Սակայն հետո, ըստ Գուլուզադեի, Քավանոն ընդունեց, որ ժողովուրդները դեռ պատրաստ չեն փոխզիջումների: «Քավանոյի հեռացումը վկայում է այն մասին, որ ԱՄՆ-ը մոտ ապագայում Ղարաբաղի հարցի լուծում չի ակնկալում», եզրակացնում է Ադրբեջանի նախագահի նախկին խորհրդականը:

Թեհրանի բանագնացը Բաքվում

ԲԱՔՈՒ, 28 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Օգոստոսի 28-ին Ադրբեջանի ԱԳ նախարար Վիլայաթ Գուլիեւը ընդունել է Բաքվում գտնվող Իրանի ԱԳ փոխնախարար Ալի Ահանիին: Ինչպես հաղորդում է ԷՄ Փի Էյ գործակալությունը, հանդիպման ընթացքում Գուլիեւը հույս է հայտնել, որ տվյալ այցը կծառայի Բաքվի եւ Թեհրանի միջեւ բարեկամական կապերի ամրապնդմանը, կնպաստի կասպյան խնդրի շուտափույթ լուծմանը: Ըստ նախարարի, պաշտոնական Բաքուն Կասպից իրավական կարգավիճակի սահմանման, միջազգային նորմերի շրջանակում եւ քաղաքական երկխոսության ճանապարհով խնդիրների լուծման կողմնակից է: Նախարար Գուլիեւը հույս է հայտնել, որ կողմերը փոխադարձ համաձայնության կգան:

Իր հերթին «երկու բարեկամական պետությունների միջեւ կապերի ընդլայնման եւ համագործակցության զարգացման» հույս հայտնելով՝ Ալի Ահանին նշել է, որ տվյալ իրավիճակում ինքը հավատում է, որ կգտնվի ընդունելի լուծում: Համաձայն հաղորդման, քննարկվել է նաեւ տնտեսական համագործակցության նորաստեղծ ադրբեջանա-իրանական երկկողմ հանձնաժողովի գործունեությունը եւ Իրանում սեպտեմբերին նախատեսված Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի պաշտոնական այցի մանրամասները:

Վախճանվեց Գնել արք. Ճերեճյանը

Կիրակի օրն առավոտյան վախճանվել է Հայ եկեղեցու երիցագույն սպասավորներից Գնել արք. Ճերեճյանը, Դամասկոսի (Սիրիա) թեմի առաջնորդը: Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնից, Վեհափառ հայրապետի կարգադրությամբ, հուղարկավորության եւ թաղման արարողություններին հանդիսապետելու է գնացել Ներսես արք. Պոզապալյանը:

Գնել Սրբազանը ծնվել էր 1915 թ. Ադանայում: 1937 թ. Անթիլիասում, Մեծի Տանն Կիլիկիո դպրեվանքում սովորելուց հետո, ձեռնադրվել էր կուսակրոն քահանա, իսկ 1958 թ.՝ եպիսկոպոս, ձեռամբ Վազգեն Ա Ամենայն հայոց հայրապետի: 1956 թ. Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսության կուսակցականումից ու մեկուսացումից հետո, Գնել արք. Ճերեճյանը Անթիլիասի միաբանների մեծամասնության հետ հավատարիմ մնաց Մայր Աթոռ Սբ. Էջմիածնի գերակայության սկզբունքին եւ հայտնվեց հետագա դեպքերի ու զարգացումների կիզակետում: 90-ական թթ. սկզբին Գնել Սրբազանը ստանձնեց Դամասկոսի թեմի առաջնորդի պաշտոնը, ընդառաջելով տեղի թեմական խորհրդի առաջարկին: Ինչպես հայտնի է, Դամասկոսի թեմը կանոնականորեն պատկանում է Անթիլիասի աթոռին, սակայն 1956 թ.տխուր դեպքերից հետո գաղութը մերժեց ենթարկվել Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսությանն այնքան ժամանակ, քանի դեռ Անթիլիասը չի վերադարձել օրինականության գիրկը:

ՀՀ պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանի պաշտոնական այցը Լիբանանի Հանրապետություն

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Օգոստոսի 28-ին սկսվել է ՀՀ պաշտպանության նախարար, Ազգային անվտանգության խորհրդի քարտուղար Սերժ Սարգսյանի պաշտոնական այցը Լիբանանի Հանրապետություն, ուր նա ժամանել է Սիրիայից:

Ինչպես հայտնեցին ԱԳՆ հասարակայնության հետ հարաբերությունների վարչությունից, սահմանին նրան դիմավորել են Լիբանանի պաշտպանության նախարար Խալիլ Հրաուին, սպորտի եւ երիտասարդության հարցերի նախարար Սեպուհ Հովնանյանը, բարձրաստիճան զինվորականներ, խորհրդարանի հայ պատգամավորներ, հայկական եկեղեցու ներկայացուցիչներ:

Լիբանանի մայրաքաղաքի ճանապարհին Սերժ Սարգսյանը կարճ ժամանակով կանգ է առել հայաբնակ Այնճար ավանում, որտեղ ծաղկեպսակ է դրել Մուսա լեռան հերոսամարտիկների հուշարձանին:

Բեյրութում ՀՀ նախարար Ս.Սարգսյանը նախ հանդիպումներ է ունեցել Լիբանանի պաշտպանության նախարար Խալիլ Հրաուիի եւ բանակի գլխավոր հրամանատար Միշել Սուլեյմանի հետ: Ստորագրվել է համաձայնագիր Հայաստանի Հանրապետության եւ Լիբանանի Հանրապետության միջեւ ռազմական եւ ռազմատեխնիկական համագործակցության մասին:

Այնուհետեւ Սերժ Սարգսյանին ընդունել են Լիբանանի նախագահ գեներալ Էմիլ Լահուդը, որին փոխանցվել է Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի ուղերձը, խորհրդարանի նախագահ Նաբիհ Բերրին եւ վարչապետ Ռաֆիկ Հարիրին: Հանդիպումների ընթացքում քննարկվել են հայ-լիբանանյան բարեկամական հարաբերությունների ներկա վիճակը եւ զարգացման ընթացքը, տարածաշրջանային հարցեր:

Թուրք գեներալի այցը եւս մեկ նախազգուշացում էր Ադրբեջանի թշնամիներին

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ադրբեջանական «Զերկալո» թերթը գրում է, թե վերջերս թուրքական բանակի բարձրաստիճան զինվորականի Ադրբեջան կատարած այցը եւս մեկ նախազգուշացում էր Ադրբեջանի թշնամիներին: Այս նախազգուշացումը զուտ թուրքական չէ, գրում է թերթը, ակնարկելով, որ ամեն դեպքում դրա հետեւում կանգնած է ՆԱՏՕ-ն: Իսկ «Էխո» ադրբեջանական թերթը փորձում է Իրանի հետ Բաքվի հակամարտության մեջ պատկերացնել նաեւ Երեւանի դերը: «Հայաստանը կարող է ընտրել Իրանի հետ դաշնակցելու տարբերակը, պարտադրելով, որ Ադրբեջանը կռվի երկու ճակատով», գրում է թերթը: Չնայած Հայաստանը չունի ելք դեպի Կասպից ծով, սակայն, ըստ թերթի, հակամարտության սրման դեպքում նա չի մնա լուռ դիտողի դերում:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ստեփանակերտի քաղաքապետի պաշտոնին հավակնում են երեք նախկին քաղաքապետներ

ԼՂՀ իշխանությունները նախընտրելի են համարում Համիկ Ավանեսյանի թեկնածությունը եւ սատարում նրան

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Ստեփանակերտ

Ստեփանակերտի քաղաքապետի թեկնածուներից Սերգեյ Միրզոյանը համաձայն չէ ԼՂՀ մայրաքաղաքում տարածված այն խոսակցություններին, թե իբր ինքը ԼՂՀ պաշտպանության նախկին նախարար, Շուշիի բերդում 14-ամյա պատիժը կրող Սամվել Բաբայանի շրջապատն է ներկայացնում, որ ինքն իբր «կոմանդուլյուշչու» կողմնակիցներից, համակիրներից է. «Երեւի ժողովրդի մեջ կա այդ տպավորությունը: Ես քաղաքապետարանը ղեկավարել եմ 1994-1996 թթ., տարօրինակ բան չեմ տեսնում, երբ այդ ժամանակ պատերազմող, պատերազմը նոր ավարտած պետության մեջ պաշտպանության նախարարը բավականին մեծ դեմք էր: Սամվել Բաբայանը մեծ դեմք էր եւ ակտիվ դերակատարություն ուներ պետական բոլոր ոլորտներում, այդ թվում եւ կադրային քաղաքականության մեջ: Ամբողջ կյանքում ոչ մի կուսակցության անդամ, որեւէ խմբավորման մեջ, որեւէ մեկի մարդը չեմ եղել»:

Սեպտեմբերի 5-ին կայանալիք Ստեփանակերտի քաղաքապետի ընտրություններում նախընտրական պայքարը շարունակող վեց թեկնածուներից հաղթելու հնարավորություններ ունեն երեքը՝ ԼՂՀ իշխանությունների աջակցությունը վայելող Համիկ Ավանեսյանը, ԼՂՀ ԱԺ պատգամավոր, ՀՅԴ անդամ Մաքսիմ Միրզոյանը եւ անկուսակցական Սերգեյ Միրզոյանը: Երեքն էլ տարբեր ժամանակներում, ճիշտ է՝ տարբեր անուններով ղեկավարել են քաղաքի գործադիր մարմինը. Համիկ Ավանեսյանը 1974-1978 թթ. եղել է ժողպատգամավորների Ստեփանակերտի քաղխորհրդի գործկոմի նախագահ, Մաքսիմ Միրզոյանը 1988 թ. ընտրվել է Ստեփանակերտի քաղգործկոմի նախագահի պաշտոնում, որտեղ աշխատել է մինչեւ 1991 թ. նոյեմբերը, Սերգեյ Միրզոյանը 1994-1996 թթ. ղեկավարել է քաղաքապետարանը, սկզբում ԼՂՀ Պաշտպանության պետական կոմիտեի (ՊՊԿ) լիազոր ներկայացուցիչ, հետագայում՝ որպես քաղաքի վարչակազմի ղեկավար:

Տես ➧ էջ 3

Ընթացիկ

«Լինսի» հիմնադրամի ձեռնարկությունների վարկավորման ծրագրի շրջանակներում հաստատվել է 53 վարկային ծրագիր մոտ 22 մլն 448 հազ. դոլար ընդհանուր արժողությամբ: Արդեն իսկ 42 ծրագրեր ֆինանսավորվել են, եւս 6-ը մոտ ժամանակներս կստանան վարկային գումարը:

Ինչպես հայտնի է, Քըրք Քըրքորյանի տրամադրած 100 մլն ընդհանուր արժողությամբ գումարից, ՀՀ կառավարության եւ գումարները տնօրինող «Լինսի» հիմնադրամի կողմից կնքված պայմանագրով գումարները բաշխվել էին ըստ ծրագրերի: Ձեռնարկությունների վարկավորման նպատակով տրամադրվել էր սկզբում 10 մլն ԱՄՆ դոլար, հետագայում, ՀՀ կառավարության ու Հիմնադրամի միջեւ կնքված հուշագրով՝ 45 մլն դոլար: Վարկային ծրագիրն իրականացնող գրասենյակի՝ «Արտասահմանյան ծրագրերի կառավարման կենտրոնի» գործադիր տնօրեն Բագրատ Ենգիբարյանից տեղեկացանք, որ արդեն իսկ բաշխվել է մոտ 20 մլն դոլարը: Երրորդ 10 մլն դոլարը կստացվի այս տարի՝ երբ կավարտվեն «Լինսի» հետ բանակցությունների փուլը: Ծրագրի հետագա ընթացքը կորոշվի ՀՀ կառավարություն-հիմնադրամ բանակցություններում:

Ինչ վերաբերում է ձեռնարկությունների վարկավորման «Լինսի» ծրագրին, ապա ԾԻԳ-ի գնահատմամբ, այն տվել է առավելագույն արդյունքները, որոնցից առանձնացվեցին երեք կարեւորները. առաջին՝ «Լինսի» գումարները նպաստեցին ձեռնարկությունների իրական զարգացմանը, որոշ ոլորտներ ուղղակի վերականգնվեցին, հիմք դրվեցին նոր բիզնեսների: Վարկերի տարեկան տոկոսադրույքը 15 է (իսկ միջին շուկայականը՝ մինչեւ 40 տոկոս է), գումարները ստացվում են դրամով, ինչը նշանակում է սղաճի բացառում, ժամկետը՝ առնվազն 3 տարի: Հաստատված վարկային ծրագրերի 57 տոկոսը վերաբերում է արդյունաբերության՝ ոլորտին, 24 տոկոսը՝ գյուղատնտեսության եւ 19 տոկոսը՝ ծառայությունների: Դրանց միայն 40,4 տոկոսն են Երեւանի ձեռնարկություններ, մնացածները՝ մարզերի: Վարկային ծրագրերով ստեղծվել է մոտ 2000 ուղղակի աշխատատեղ եւ մի քանի հազար էլ՝ անուղղակի, մասնավորապես գյուղվերամշակման ձեռնարկությունների ու շինարարական ծրագրերով: ԾԻԳ-ից հրաժարվեցին հրապարակել վարկառուների անունները՝ թվարկելով միայն ոլորտները՝ գյուղմթերքների վերամշակում, ջերմոցային տնտեսություններ, թանկարժեք եւ ոչ թանկարժեք քարերի արտադրություն, ներկերի ու հագուստի արտադրություն, մոտ 4-5 հյուրանոցային համալիրների շինարարություն, մի խոսքով, ոլորտները բազմազան են, ընդհուպ առագաստանավերի արտադրություն ու լուսանկարչական ծառայություններ:

«Լինսիի» վարկերը, ձեռնարկություններին իրական օժանդակություն ցուցաբերելուց բացի, մեծապես օժանդակել են (եւ շարունակում են օժանդակել) նաեւ ծրագրում ընդգրկված 12 բանկերին՝ համեմատաբար էժան ռեսուրսներ ներգրավելու ու վարկավորման միջազգային չափանիշներով մեխանիզմներով աշխատանքի հմտություն ձեռք բերելու հարցում: Քանի որ վարկային ծրագրերի կազմումն ու հաստատումը պահանջում է մեծ ջանքեր, ձեռնարկությունները ստիպված են անցնել պարտադիր ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման, մանրազնին թղթաբանության երկար, դժվարին, բայց շատ կարեւոր ճանապարհով: Դրանից ելնելով, ձեռնարկությունները սկսեցին աշխատել խորհրդատվական ընկերությունների հետ: Խորհրդատվական ընկերությունների շուկայի կայացումն էլ կարելի է համարել վարկային ծրագրի երրորդ կարեւոր արդյունքը:

«Լինսիի» 20 միլիոնն օգտագործվել է, մնում է 25 միլիոնը

Հաջորդ փուլը կլինի թերեւս ներդրումային կամ վենչուրային հիմնադրամի ստեղծումը

Ծրագիրը շարունակվելու է մինչեւ 2003 թվականը: Դրանից հետո, փաստորեն, կա երկու ճանապարհ՝ կամ երկարացնել ծրագրի ժամանակահատվածը՝ տրամադրելով մնացած գումարները, կամ էլ միջոցներն օգտագործել ֆինանսավորման այլ մեխանիզմներով, ասենք՝ ստեղծել ներդրումային կամ վենչուրային հիմնադրամներ: Դա, ըստ Բ. Ենգիբարյանի, անհրաժեշտություն է, քանի որ Հայաստանում փաստորեն արդեն ֆինանսական միջոցների խնդիր չկա, կա վարկավորմանը զուգահեռ այլ տարբեր ֆինանսավորման մեխանիզմների, գումարների տարբերակման խնդիր: Աշխարհի շատ երկրներում ներդրումային ու վենչուրային հիմնադրամները կայացած կառույցներ են: Հայաստանը եւս պետք է անցնի այդ ճանապարհով: Ներդրումային հիմնադրամները կնպաստեն օտարերկրյա ներդրումների հոսքի ավելացմանը, ձեռնարկությունների կառավարման զգալի մասեր տրանսֆերինալ կառավարմանը հանձնելուն, եւ վերջապես՝ կապիտալի շուկայի զարգացմանը:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒԿՈՅԱՆ

Էլիզաբեթ Ջոնս. «Ղարաբաղյան հակամարտության լուծումը ո՛չ մի դեպքում չպիտի լինի ռազմական»

Սկիզբը էջ 1

– Տկն Ջոնս, ի՞նչ գնահատական կտաք Հարավային Կովկաս կատարած Ձեր այցելությանը. արդյունավե՞տ էր արդյոք:

– Այցելությունս համարում եմ հաջողված ու արդյունավետ: Հարավային Կովկասը, ներքին անցուդարձերի առումով, չափազանց դինամիկ տարածաշրջան է եւ մեծ հետաքրքրություն է ներկայացնում Մ. Նահանգների համար. ինչպես գիտեք, մենք այստեղ բազմաթիվ ծրագրեր ենք իրականացնում: Անկախության հաստատմանը հաջորդած 10 տարիների ընթացքում այս տարածաշրջանի երկրները զարգացման ու ժողովրդավարության հաստատման առումով նկատելի առաջընթաց են ապրել: Սակայն 10 տարին չափազանց կարճ ժամանակահատված է պետականության լիարժեք կայացման համար: Անցումային ժամանակաշրջանն այս տարածաշրջանում դեռեւս ավարտված չէ, եւ Մ. Նահանգները կշարունակի աջակցել անդրկովկասյան երկրներին իրենց զարգացման ճանապարհին:

– Հանդիպումների ընթացքում անդրադարձե՞լ եք Իրան-Հայաստան գազատարի շինարարության հարցին: Առհասարակ, ի՞նչ է խոչընդոտում Հայաստանի լիարժեք ընդգրկմանը տարածաշրջանային գործընթացներում եւ տնտեսական ծրագրերում, կփոխվի՞ արդյոք այս իրողությունը:

– Իրան-Հայաստան խողովակաշարին անդրադարձ եղել է: Սակայն այս ծրագիրն առանձնահատուկ տեղ է զբաղեցնում տարածաշրջանային այլ ծրագրերի շարքում: Նախ՝ Մ. Նահանգներում գործում են իրանական ներդրումներին վերաբերող որոշակի օրենքներ ու մոտեցումներ, ինչը դժվար է շրջանցել: Ինչ վերաբերում է տարածաշրջանային մյուս ծրագրերին, ապա խողովակաշարի կառուցման փաստը չի նշանակում, թե Հայաստանը չպիտի մասնակցի այլ ձեռնարկումների, որոնք կատարվում են Անդրկովկասում:

– Հնարավո՞ր է, որ Ձեր այցի արդյունքում վերստին աշխուժացում նկատվի ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման գործընթացում:

– Կարգավորման հարցերով, ինչպես գիտեք, զբաղվում է ԵԱՀԿ Մինսկի խումբը, որի աշխատանքը բարձր եմ գնահատում:

– Ինչո՞վ էր պայմանավորված ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի ամերիկյան համանախագահող Քերի Քավանոյի փոխարեն այլ դիվանագետի նշանակումը:

– Քավանոն այս ընթացքում հրաշալի աշխատեց, սակայն, ինչպես ցանկացած հրաշալի աշխատող, նա տեղափոխվել է այլ աշխատանքի: Նորանշանակ համանախագահող Ռուդոլֆ Պերինի՝ աշխատանքներում ընդգրկվելով մեր քաղաքականությունն ու դիրքորոշումը որեւէ կերպ չեն փոխվի:

– Ամերիկյան վարչակազմի փոփոխությամբ կփոխվի՞ այդ երկրի քաղաքական դիրքորոշումը Հայաստանի նկատմամբ:

– Եթե անգամ լինեն որոշակի փոփոխություններ, հիմքը մնալու է անփոփոխ: Մասնավորապես, աջակցությունը, որ մեր երկրին ցուցաբերել ենք ղարաբաղյան հարցի կարգավորման ուղղությամբ, կշարունակվի նույն կերպ:

– Ադրբեջանի նախագահի խոսքերով՝ իր երկրի տարածքային ամբողջականության պահպանման դեպքում մնացյալ բոլոր հարցերը լուծելի են: Արդյոք այս պայմանն ինքնին չի՞ խոչընդոտում բանակցությունների առաջընթացին:

– Այդ առումով մեծ առաջընթաց արձանագրվեց Քի Վեսթում. բանակցությունների արդյունքներն այդ էին վկայում: Սակայն, ըստ իս, այս հարցի շուրջ համաձայնություն կայացնողը պիտի իրենք հակամարտող կողմերը լինեն: Ամենակարեւոր ու առաջնային պայմանն այն է, որ հարցը չստանա ռազմական լուծում:

– Ասացիք, որ հարցը կարգավորողը պիտի անմիջականորեն իրենք՝ հակամարտող կողմերը լինեն: Նշանակում է՝ Ղարաբաղի ժողովրդի կամքը պիտի անտեսվի եւ չդիտարկվի՞ որպես բանակցող երրորդ կողմի:

– Քննարկումները, բանակցությունները տեղի են ունենում Հայաստանի ու Ադրբեջանի միջեւ:

– Երեւանյան հանդիպումների ժամանակ քննարկե՞լ եք Հայ-թուրքական հաշտության հանձնաժողովի ստեղծմանն առնչվող հարցը:

– Այդ հանձնաժողովի ստեղծումն անհատական նախաձեռնություն էր: Սակայն Մ. Նահանգները ողջունում է այդօրինակ ցանկացած նախաձեռնություն եւ պատրաստ է աջակցել:

Երեւանում ԱՄՆ դեսպանատան քաշե նոր պարիսպների կառուցումը պայմանավորված չէ նոր դեսպանի ժամանմամբ

Հայաստանում ԱՄՆ դեսպանատան շենքը շաբաթներ շարունակ շրջափակող կապույտ պաստառներից արդեն երեւում են ծողավոր ցանկապատին փոխարինող բարձր պատերը: Մեր հարցին, թե ինչու այս պահին ԱՄՆ դիվանագիտական ներկայացուցչությունը Երեւանում որոշեց կառուցել այդ պարիսպները, դեսպանատան մամլո ծառայության ղեկավարի պատասխանն ամերիկյան ոճով հակիրճ էր. «Անվտանգության նկատառումներից ելնելով»:

Վերադառնալով Հայաստանում ԱՄՆ նոր նշանակվող դեսպանին, դեսպանատան մամլո ծառայությունից: Եվ հավաստեցին, թե քարե ցանկապատի կառուցումը վաղուց էր որոշված: Պարզապես գործը հետաձգվում էր, քանզի Երեւանի քաղաքապետարանն ուշացնում էր համապատասխան արտոնագրերի տրամադրումը:

Քաղաքապետարանի ճարտարապետները հավանաբար քննարկում էին Բաղրամյան պողոտայի արտաքին տեսքի հնարավոր փոփոխությունները:

Որ պարիսպներն անվտանգության ապահովման նշանակություն ունեն, հասկանալի է: Խնդիրը դրդապատճառն է, որպիսին կարող է լինել, ասենք, նոր դեսպանի ժամանումը: «Նոր պարիսպները ոչ մի կապ չունեն նոր նշանակվող դեսպանի ժամանման հետ», պատասխանեցին դեսպանատան մամլո ծառայությունից հայտնեցին, որ գործը Սենատի փուլում է, այսինքն արձակուրդից հետո՝ սեպտեմբերի սկզբին վերջինս վկայության կկանչի դեսպանին՝ Երեւանի իր պաշտոնում հաստատելու համար: Չհաստատելու դեպքերը սովորաբար սակավ են:

Հնդկաստանի դեսպանը՝ Վանաձորում

Երեկ՝ օգոստոսի 28-ին, Վանաձոր ժամանեցին Հնդկաստանի դեսպան Բալ Անանդը եւ դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Մանիշ Պրաբհատին: Այցի նպատակն էր ծանոթանալ մարզի առօրյային, սոցիալ-տնտեսական ու մշակութային կյանքին, ճշտել համագործակցության հնարավորությունները:

Լոռու մարզպետարանում տեղի ունեցավ հանդիպում մարզպետ Հենրիկ Քոչինյանի հետ: Դեսպանը նշեց, որ հայ եւ հնդիկ ժողովուրդների միջեւ եղել են դարավոր բարեկամական կապեր, որոնք ավելի են ամրապնդվել անցած 10 տարվա ընթացքում: Խոսվեց երկու ժողովուրդների շատ ընդհանրությունների մասին, որոնք թույլ կտան համագործակցել բարձր տեխնոլոգիաների ոլորտում:

Բալ Անանդը հետաքրքրվեց մարզում երկրաշարժից տուժած բնակավայրերի վերականգնման աշխատանքների ընթացքով՝ միաժամանակ իր երախտագիտությունը հայտնելով հայ փրկարարների օգնության համար, երբ Հնդկաստանում եւս երկրաշարժ էր եղել:

Բ. Անանդը մարզպետին նվիրեց դեսպանատան հրատարակած «Ագարար Հայաստանի» ամսագրի հերթական համարը: Հ. Քոչինյանը ներկայացրեց մարզի արդյունաբերական ներուժը՝ նրա ուշադրությունը հրավիրելով այն ոլորտներին, ուր կարող է ներդրում ունենալ Հնդկաստանը: Հ. Քոչինյանը պատվավոր հյուրին նվիրեց Հովհաննես Թումանյանի բանաստեղծական ընտրանին:

Այս տարվա նոյեմբերին Երեւանում կայանալու է բարձր տեխնոլոգիաներին նվիրված միջազգային կոնֆերանս, որին մասնակցելու են նաեւ հնդիկ գործարարները:

Հանդիպումից հետո Լոռու մարզպետն ու Հնդկաստանի դեսպանն այցելեցին «Գլորիա» կարի արտադրական ֆաբրիկա եւ Վանաձորի մանկական գեղագիտական կենտրոն: Նույն օրը դեսպանը վերադարձավ Երեւան:

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻԿՈՅԱՆ

Լուսավորություն Երեւանի 66 փողոցներում

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Տարեսկզբից արտաքին լուսավորություն է անցկացվել Երեւանի քաղաքային նշանակության 66 փողոցներում: Ներկայումս ընթանում են եւ մոտ ապագայում կավարտվեն եւս 6, այդ թվում Թբիլիսյան խճուղու եւ Թումանյան փողոցի արտաքին լուսավորության անցկացման աշխատանքները: Ինչպես հայտնեցին Երեւանի քաղաքապետարանում, քաղաքային նշանակության փողոցներում արտաքին լուսավորության ցանցի անցկացումը կավարտվի առաջիկա ամիսներին, ինչից հետո կլուսավորվեն նաեւ մայրաքաղաքի երկրորդային նշանակության փողոցները:

Երեւանում փողոցներում արտաքին լուսավորության անցկացումը նախատեսվում է ավարտել տարեվերջին:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ

Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com

www.azg.am

Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն / հեռ. 529353

Apple Macintosh համակարգչային շարուածը «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:

Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

ԸՆԹԱՑԻԿ

Փոփոխություններ նոր ուսումնական տարում

Կրթության երեխայակենտրոն հայեցակարգի մշակում

Սեպտեմբերի 1-ին կսկսվի 2001-2002 ուսումնական տարին: Ուսումնական ծրագրերում տեղի ունեցած փոփոխությունների, նոր առարկաների, դասագրքերի, դպրոցների ընդհանուր վիճակի եւ 11-ամյա կրթության անցնելու պատճառների մասին էր կրթության եւ գիտության փոխնախարար Սիդա Թոփուզյանի երեկվա մամուլի ասուլիսը:

Այս ուսումնական տարվանից դպրոցներն անցնելու են 11-ամյա կրթության համակարգի, որը վերաբերվում է 2001-2002 ուստարվանից եւ դրանից հետո դպրոց ընդունված աշակերտությանը: 11-ամյա կրթության անցնելը պայմանավորված է մի շարք հանգամանքներով՝ դպրոցականների գերծանրաբեռնվածությունը, 88-ից սկսած շատ առարկաների ուսումնական պլանից դուրս մնալը, տարածաշրջանային երկրների այս համակարգին անցնելը: Կրթության կառուցվածքում այս առումով կլինեն փոփոխություններ՝ I-III դասարանները կհամարվեն տարրական, IV-IX՝ միջին եւ X-XI-ը՝ ավագ դպրոցներ, հիմնական փոփոխությունները կլինեն միջին դպրոցում: Դպրոցներում ընդունելությունը կատարվելու է 6,5 տարեկանից:

Ազգային գաղափարախոսության բացակայությամբ դժվար է ունենալ դաստիարակության հայեցակարգ, այնուամենայնիվ, այս տարի արդեն մշակվել է դաստիարակության հայեցակարգի նախագիծը: Այն չնայած կարիք ունի վերանայումների, սակայն արդեն քննարկվում է օգոստոսյան խորհրդակցություններում եւ մինչեւ սեպտեմբերի 30-ը կքննարկվի մանկավարժական խորհրդի նիստերում, բուհերի մանկավարժական ամբիոններում: Հայեցակարգի հիմքում ընկած հիմնական սկզբունքը երեխայի դաստիարակության հարցն է, մանկավարժների ուշադրության կենտրոնում պիտի լինի երեխայի անհատականության խնդիրը, այս առումով հոգեբանական փոփոխությունների անհրաժեշտություն կզգացվի ուսուցչի մանկավարժական մոտեցումներում: Ուսուցիչն առավելապես հանդես կգա իբրեւ խորհրդատու, առաջնորդ եւ գործընկեր:

Եվ քանի որ ուսուցման եւ դաստիարակության միասնականության հարցը վերջին տարիներին շատ է տուժել, հայեցակարգի հիմնական դրույթը երեխայի դաստիարակությունն է, որը կոչված է երեխայի ինքնաճանաչողության համար ստեղծելու բավարար պայմաններ:

Այս տարի դասագրքերի հարցը լուծված է, 37 անուն նոր դասագիրք է մտել դպրոց (առարկայական հանձնաժողովի կողմից միայն ինֆորմատիկայի դասագիրքն է, որ չի ընդունվել): Ուսուցչի ձեռնարկը (ընդգրկելով ուսումնական պլանը) ուսուցիչներին կտրվի անվճար: Այս տարի կուսուցանվեն 2 նոր առարկա՝ բնագիտություն (5-6-րդ դասարաններում) եւ իրավունք (8-9-10-րդ դասարաններում), օտար լեզվի ժամերն ավելացվել են 30 տոկոսով: Դպրոցները 6-օրյա պարապմունքների կանցնեն հաջորդ տարվանից, իսկ մինչ այդ յուրաքանչյուր դպրոցի մանկավարժական կոլեկտիվ ինքը կորոշի այս հարցը: Առաջին դասարաններում կսովորեն մոտ 60.000 աշակերտ: Նախորդ տարվա նման դասագրքերը նրանց կտրվեն անվճար, իսկ 2003 թ. անվճար կլինեն նաեւ տարրական դպրոցների դասագրքերը:

Ամռանը 184 դպրոցներ վերանորոգվել կամ նոր են կառուցվել, 7-ում ուսումնական պրոցեսները կզուգակցվեն շինարարական աշխատանքներին: Սոց. ներդրումների հիմնադրամի միջոցով այս տարվանից սկսվելու է դպրոցների ապահովումը գույքով, առայժմ հնարավոր է բավարարել այդ պահանջի 8 տոկոսը միայն: Ըստ կրթության զարգացման պետական ծրագրի՝ այս հարցը կլուծվի առաջիկա 5-6 տարիների ընթացքում: Այս տարի դպրոցները կստանան 2716 գրատախտակ, 28.624 սեղան, նստարան: 100 դպրոց ամենայն հավանականությամբ կանցնի ֆինանսավորման ըստ աշակերտների թվի:

Կատարվել են աշխատանքներ նաեւ ուսուցիչների վերապատրաստման ուղղությամբ՝ հատկապես Վայոց ձորի, Սյունիքի ուսուցիչների կատարելագործման կենտրոններում: Կրթական բարեփոխումների կենտրոնում վերապատրաստվել են բնագիտություն եւ իրավունք նոր առարկաների, IX-X դասարաններում պատմություն առարկան դասավանդող ուսուցիչները: 120 ուսուցիչ ուղարկվել է աշխատելու սահմանամերձ շրջաններ, դեռեւս 320 ուսուցչի թափուր տեղերը կփորձեն լրացնել մանկավարժական համալսարանների IV-V կուրսեցիները՝ անհատական գրաֆիկ անցկացնելու պայմանով:

Ըստ մոտավոր հաշվարկների՝ 1362 երեխա դուրս է մնացել հանրակրթությունից, տարբեր՝ հիմնականում սոցիալական պատճառներով, ուստի եւ էականորեն առանձնացվեց կրթության մատչելիության հարցը: Նախատեսվում է համայնքներում կատարել լուրջ աշխատանքներ դպրոցների տնօրենների, մանկավարժական կոլեկտիվների, ծնողական խորհուրդների, քաղաքապետների հետ՝ հաշվառել նման երեխաներին եւ անպայման նրանց ընդգրկել կրթական համակարգում, մանավանդ որ հայ ժողովրդի համար կրթությունը դեռեւս մնում է իբրեւ կարեւոր արժեք:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

ՀԱԿԻՐՃ

Երեւանում է Ռուսաստանի Գերագույն դատարանի նախագահը

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը երեկ ընդունել է Ռուսաստանի Դաշնության Գերագույն դատարանի նախագահ Վյաչեսլավ Լեբեդեւի գլխավորած պատվիրակությանը, որը Հայաստան է ժամանել Վճռաբեկ դատարանի հրավերով:

Հանդիպման մասնակիցները մտքեր են փոխանակել երկու երկրների դատաիրավական համակարգի բարեփոխումների վերաբերյալ:

Նշելով, որ Հայաստանում իսկայական աշխատանք է կատարվել նոր իրավական պետությանը համապատասխան դատական համակարգ ստեղծելու ուղղությամբ, Ռոբերտ Քոչարյանն ասել է, որ բարեփոխումների արդյունքում այսօր դատական ատյաններն անկախ են իշխանության մյուս ճյուղերից եւ ենթակա են միմիայն ՀՀ սահմանադրությանն ու օրենքներին: Նրա խոսքով, անկախ դատական համակարգը նաեւ բիզնեսի պաշտպանվածության կարեւոր երաշխիք է:

Ավիաչվերթների նոր հնարավորություններ՝ Ռուսաստանի քաղաքներ

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ եւ ՌԴ ավիացիոն իշխանությունների պատվիրակությունների օրերս Հայաստանի քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչությունում տեղի ունեցած հանդիպման ժամանակ պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել գնային քաղաքականությունը հստակեցնելու, առկա կարողությունները միմյանց օգտագործման տրամադրելու, գործակցության այլ ուղղությունների վերաբերյալ: ՀՀ ՔԱԳՎ մամուլի եւ լրատվության կենտրոնից հայտնեցին, որ վարչության պետ Հ. Երիցյանը եւ ՌԴ տրանսպորտի փոխնախարար Պ. Ռոժկովը ստորագրել են արձանագրություն, որը հայկական ավիաընկերություններին հնարավորություն է ընձեռում կանոնավոր նոր չվերթներ կատարել ռուսական եւս չորս քաղաք՝ Աստրախան, Մայկոպ, Վորոնեժ եւ Սարատով:

Հունական օժանդակություն կազմավորվող խաղաղապահ ստորաբաժանմանը

Օգոստոսի 28-ին ՀՀ ԶՈւ գլխավոր շտաբի պետ, պաշտպանության նախարարի ժամանակավոր պաշտոնակատար գեներալ-լեյտենանտ Միքայել Հարությունյանն ընդունեց 20 տոննա մարդասիրական բեռով Հայաստան ժամանած Հունաստանի ազգային պաշտպանության գլխավոր շտաբի պատվիրակությանը:

Հանդիպման ժամանակ գեներալ-լեյտենանտ Մ. Հարությունյանը շնորհակալություն հայտնեց Հունաստանի ազգային պաշտպանության գլխավոր շտաբին՝ կազմավորվող հայկական խաղաղապահ ստորաբաժանման համար անհրաժեշտ հանդերձանքի եւ դեղորայքի տեսքով արժեքավոր օգնություն ցուցաբերելու համար: Նա համոզմունք հայտնեց, որ հունական օժանդակությունն ամբողջովին կծառայի հայկական զինված ուժերում միջազգային չափանիշներին համապատասխանող խաղաղապահ ստորաբաժանման կազմավորման մարդասիրական գործին:

ՀՀ ՊՆ ԼՐԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՔԱՐՈԶՉՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

Ստեփանակերտի քաղաքապետի պաշտոնին հավակնում են երեք նախկին քաղաքապետներ

Սկիզբը էջ 1

Բոլոր երեք թեկնածուներն էլ ունեն արժանիքներ, ավելին՝ Ստեփանակերտը ղեկավարել են Արցախի համար բարդ ժամանակներում. Համիկ Ավանեսյանը՝ տխրահռչակ Կեւորկովի օրոք, Մախիմ Միրզոյանը՝ արցախյան շարժման առաջին փուլում, մյուս Միրզոյանը՝ պատերազմի եւ հետպատերազմյան առաջին տարիներին, այն ժամանակվա ԼՂՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի օրոք:

Այս օրերին Արցախն ապրում է սեպտեմբերի 5-ին կայանալիք տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների քարոզարշավով: Տպավորությունն այնպիսին է, կարծես ԼՂՀ նախագահական ընտրություններ են սպասվում, թեեւ դրանք սարերի հետեւում չեն: Թերեւս տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների կարեւորությունն է Արցախ բերել երեւելի դաշնակցական, ՀՅԴ Բյուրոյի անդամ Մարիո Նալբանդյանին: «Ազգի» հետ կարճատեւ զրույցում պրն Նալբանդյանը նշեց, որ ԼՂՀ է ժամանել «ընկերներին տեսակցելու»:

ՀՅԴ թեկնածու Մախիմ Միրզոյանն իր նախընտրական թռուցիկում նշում է. «Քաղաքապետարանը տառապում է մի հիվանդությամբ, որը կարելի է անվանել «սեփական քաղաքի եւ քաղաքացիների հանդեպ անտարբերության սինդրոմ»: Պրն Միրզոյանը, մեր կարծիքով, չափազանց խտացրել է գույները: «ԼՂՀ կառավարությունը, բռնագրավելով քաղաքային իշխանությունների իրավունքները, փաստորեն զրկել է վերջիններիս բնականոն գործունեության որեւէ հնարավորությունից... Քանի դեռ մենք չենք հաղթահարել անտարբերության հիվանդությունը, մեր տներում չի լինի ջուր, մեր նկուղներում կշարունակեն վխտալ կրծողները, պատերազմից ավերված մեր տները դեռ երկար ժամանակ չեն վերականգնվի, մեր գրպանները եւ հոգիները կմնան դատարկ, մեր երեխաները զրկված կլինեն որեւէ հեռանկարից, մեր գումարները, որոնք ներդրվում են պետբյուջեում, կծախսվեն «բորդյուրների» եւ չբնակեցվող գյուղերի վրա», նշվում է թռուցիկում: Բնականաբար, Ստեփանակերտը հնարավոր է շենացնել, եթե քաղաքապետ ընտրվի Մ. Միրզոյանը: Դաշնակցականներն այս կարծիքին են:

«Ընտրությունը քոնն է, ապագան՝ մեր բոլորինը. միասին շենացնենք մեր քաղաքը», նման պարզ կարգախոսով ու մտադրությամբ է նախընտրական պայքարի դուրս եկել Համիկ Ավանեսյանը, որի անմիջական ղեկավարությամբ են կառուցվել Ստեփանակերտի հուշահամալիրը, մի շարք մարզահրապարակներ, աղբյուր-հուշարձաններ: «Իմ նախընտրական հանդիպումների ժամանակ շատերը հարցնում են՝ այնպես ես աշխատելու, ինչպես նախկինո՞ւմ: Այդ տարիներին իմ կատարած աշխատանքը ժողովուրդը բարձր է գնահատում, իմ ընտրությունը ժողովրդի շահերից է բխում: Հանդիպումների ժամանակ մարդիկ հարցնում են՝ քաղաքապետ ընտրվելու դեպքում ինձ կընդունե՞ս քո կաբինետում: Ես շատ եմ մտահոգված, պիտի անպայման արդարացնեմ նրանց սպասելիքները: Հանդիպումների ժամանակ իմ մասին ջերմ խոսքեր են ասվում, որոնք ինձ ստիպում են գիշեր-ցերեկ չքնել», ասում է պրն Ավանեսյանը:

ԼՂՀ իշխանությունները ինչո՞ւ են սատարում Համիկ Ավանեսյանին, նրա ո՞ր չափանիշներին են առավելություն տալիս: Լսենք Սերգեյ Միրզոյանին. «Իշխանության այս թեկնածուն բոլոր ժամանակներում միշտ ունեցել է այն կարծիքը, ինչ կարծիք ունեցել են իշխանությունները: Նրանց կամքն է կատարել»: Հիմա լսենք Համիկ Ավանեսյանին. «Համաձայն չեմ: Իշխանություններն ինձ սատարեցին այն բանից հետո, երբ դրեցի իմ թեկնածությունը: Ես ընտրապայքարի մեջ եմ մտել որպես անկախ թեկնածու: Եթե իմ մրցակիցները մտնեն ժողովրդի մեջ, կտեսնեն, որ ժողովուրդն ինձ է ընդունում, հավատում: Ինձ ոչ միայն իշխանություններն են սատարում, այլեւ ժողովուրդը՝ բոլորը»:

Պրն Ավանեսյանի՝ քաղաքապետ ընտրվելու հնարավորությունները, իրոք, բարձր են: Չի բացառվում երկու Միրզոյանների դաշինքը: «Իսկապես, եթե մենք միանայինք, մեծ ուժ կլինեինք, եւ մեր հաղթանակի հնարավորությունները շատ ավելի մեծ կլինեին: Ավանեսյանի շանսերը բարձր չեմ գնահատում, նրա կողմնակիցներն են իշխանությունը, իշխանական ապարատը», ասում է Ս. Միրզոյանը եւ ավելացնում. «Կցանկանայի, որ իշխանությունները հեռու մնային քարոզչությունից, սպասեին ժողովրդի ընտրությանը եւ պատրաստ լինեին աշխատել այն քաղաքապետի հետ, որին կընտրի ժողովուրդը»: Ինչպե՞ս է վերաբերվում երկու Միրզոյանների դաշինքին Համիկ Ավանեսյանը. «Դա չի կարող ազդել իմ ընտրության վրա: Ես վստահում եմ իմ ժողովրդի հիշողությանն ու ապագան ճիշտ տեսնելու կարողությանը»:

Սերգեյ Միրզոյանն ասում է, որ ընտրարշավն ընթանում է բնականոն հունով. «Ոչ մի ճնշում ես չեմ զգացել, մենք ազատ աշխատում ենք, օրենքի սահմաններում իրականացնում մեր քարոզարշավը: Պետությունը նախընտրական քարոզարշավի համար եթերային ժամանակ չի նախատեսել, այսպիսին է օրենքը, վճարովի եթերի համար ոչ մի խնդիր չկա, ցանկացած պահի, ուզածդ տեւողությամբ կարող ես հանդես գալ հեռուստատեսությամբ: Բոլոր թեկնածուների համար հավասար դաշտ է ստեղծված, բայց իշխանությունները չափազանց մեծ ջանքեր են թափում, որպեսզի իրենց թեկնածուն ընտրվի քաղաքապետ»:

«Ազգը» չի անդրադառնա թեկնածուների նախընտրական խոստումներին: Մի խոսքով՝ բոլորն էլ լավն են: Պարզապես ցանկալի կլիներ, որ նոր քաղաքապետը, ով էլ ընտրվի, իրականացներ, փորձեր իրականացնել եւ ի վիճակի լիներ իրականացնելու տված խոստումների գոնե մի մասը:

«Թուրք-հայ հաշտարար հանձնաժողովը» շարունակում է հուզել քաղաքական շրջանակներին

«Թուրք-հայ հաշտարար հանձնաժողովի» ստեղծման փաստը, հայտարարված ու չհայտարարված նպատակները եւ դրանց շուրջ առաջացած բանավեճերը շարունակում են հուզել քաղաքական շրջանակներին Հայաստանում թե սփյուռքում: Անցյալ շաբաթ «Ազգը» հրատարակել էր հայկական կողմի մասնակիցներից երկուսի՝ Վան Գրիգորյանի եւ Անդրանիկ Միհրանյանի ընդարձակ հարցազրույցը «Կռունկ» էլեկտրոնային ցանցին: Այս էջում ներկայացնում ենք դրա արձագանքներից մեկը, ինչպես նաեւ Ամերիկայի հայկական համագումարի անմիջական շրջանակից երկու անձնավորությունների քննադատական նյութերն ուղղված ՀՅԴ-ին եւ ՀՌԱԿ-ին: Կցում ենք նաեւ ՍԴ Հնչակյան կուսակցության Կենտրոնական վարչության հայտարարությունը, որը դեռեւս լույս չի տեսել Հայաստանում: Հիշեցնենք, որ «Ազգը» շարունակելու է ուշադրության կենտրոնում պահել այս կարեւոր խնդիրը:

Ո՞րն է պատճառը ՀՅԴ-ի եւ ՀՌԱԿ-ի ժխտական արշավանքի

Ինչպե՞ս բացատրել Հայ-թուրքական հաշտեցման հանձնաժողովի ստեղծման շուրջ Հայ հեղափոխական դաշնակցության/Հայ Դատի գրասենյակի գլխավորությամբ բարձրացված հիստերիկ արշավը: Ո՞րն է այն իրական պատճառը, ինչի համար Հայաստանում ՀՅԴ-ն եւ մի փոքր ավելի քիչ՝ Ռամկավար Ազատական կուսակցությունը այդպես կատաղի արձագանքում են հիշյալ գործընթացին:

Իրականությունն այն է, որ այս քաղաքական կուսակցությունները միայն իրենց են տեսնում որպես հայ ժողովրդի ինքնահռչակ «առաջնորդներ»: Ինչպե՞ս կարող է նորաբուխ մի կազմակերպություն, որը կոչվում է Ամերիկայի հայկական համագումար, հաջողություն ունենալ նման բան անել առանց նախապես այս քաղաքական կուսակցությունների «թույլտվությունը» ստանալու: Իմ կարծիքով, սա է նրանց թունոտ արշավի հիմնական պատճառը, որով ցանկանում են սեւացնել եւ նվաստացնել այն ազնիվ ջանքերը, որոնցով հնարավոր կլինի բացահայտել ու գտնել հայերի եւ թուրքերի միջեւ հնարավոր փոխըմբռնման ուղիները:

Ժամանակն է ասելու ճշմարտությունը: Այս քաղաքական կուսակցությունները ներկայացնում են շատ փոքր, սակայն հնչեղ մարդկանց խումբ: Հայերի ճնշող մեծամասնությունը մերժում է նրանց ծայրահեղ ազգայնականությունը: Հայաստանն այսօր տարածաշրջանում կարիք ունի միայն խաղաղության եւ հանգստության, հատկապես յուր ամենամեծ՝ արեւմտյան հարեւանի հետ: Հակամարտության եւ թշնամության քաղաքականությունը ձեռնտու չէ ոչ Հայաստանին եւ ոչ էլ Թուրքիային:

Գուցե այս հանձնաժողովը հաջողի համագործակցության ուղիների բացման ճանապարհների գործընթացում: Գուցե թուրքական հասարակությունը պատրաստ է ազնիվ երկխոսության չափավոր հայերի հետ: Ինչո՞ւ այս հանձնաժողովին հնարավորություն չտալ:

Քննարկումները պետք է ընթանան այս խնդրի շուրջ:

Ամերիկայի հայկական համագումարի առաջնորդության դեմ առկա բոլոր թունոտ եւ անձնական հարձակումները միայն նպաստում են Հայ հեղափոխական դաշնակցության մեկուսացմանը հասարակության հիմնական մասից: Նշված քաղաքականությունը չի գործի: Ժողովուրդը չափազանց իմաստուն է, որ ներառնվի դրա մեջ: Պետք է թողնել հանձնաժողովին կատարել իր աշխատանքը: Ցեղասպանության եւ նմանատիպ մյուս հարցերը առայժմ պետք է մնան սեղանին եւ կբարձրացվեն համապատասխան տեղում ու հարմար ժամանակ:

Ժամանակն է թողնելու հռետորությունը եւ այսօր գնալ Հայաստանին իրապես օգնելու ճանապարհով:

ՄԱՅՔԼ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Մայքլ Հարությունյանը բազում տարիներ ակտիվորեն գործում է հայկական համայնքում: Այժմ նա Կոլումբիայի համալսարանի Հայկական կենտրոնի նախագահն է եւ Արեւելյան թեմի 1700-ամյակի տոնակատարությունների կոմիտեի ղեկավարը: Պրն Հարությունյանը վարել է հայկական համագումարի տնօրենների խորհրդի նախագահի պաշտոնը, ինչպես նաեւ ակտիվ գործունեություն ծավալել այլ համայնքային կազմակերպություններում:

Ինչո՞ւ է աղմկում համագումարը

«Հայ-թուրքական հաշտարար հանձնաժողովի» (ՀԹՀՀ) անդամներից երկուսի՝ Ամերիկայի հայկական համագումարի տնօրենների խորհրդի նախագահ Վան Գրիգորյանի եւ մոսկվացի քաղաքական հայտնի վերլուծաբան Անդրանիկ Միհրանյանի հետ «Կռունկ» ինտերնետային ցանցի անցկացրած հարցազրույցին (տես «Ազգի» օգոստոսի 22-ի համարը) է անդրադարձել նաեւ ՀՅԴ Արեւելյան Ամերիկայի կենտրոնական կոմիտեի պաշտոնաթերթ «Արմինյն ուիքլի» շաբաթաթերթի խմբագիր Ջեյսոն Սողիկյանը, որը խմբագրությանն ուղղված անգլերեն նամակում գրում է.

Գրում եմ ի պատասխան այդ հարցազրույցի, որտեղ պրն Գրիգորյանը փորձում է Ամերիկայի հայկական համագումարը ներկայացնել որպես մի թափանցիկ կազմակերպություն, մինչդեռ վերջինս բազմաթիվ գաղտնի հանդիպումներ է ունեցել ինչպես Թուրքիայի, այնպես էլ Մ. Նահանգների ներկայացուցիչների հետ:

Պրն Գրիգորյանն ընդունում է, որ Հայկական համագումարը համագործակցել է Ամերիկայի հայ ազգային (Հայ դատի) կոմիտեի (ԱՀԱԿ) հետ, բայց պնդում է, որ վերջինիս շարքերում չկա մեկը, որը համապատասխաներ հանձնաժողովի անդամ լինելու երեք չափանիշներին:

Իհարկե, ԱՀԱԿ-ում ոչ ոք չէր համաձայնի հանուն ՀԹՀՀ-ին անդամակցելու զոհաբերել հայկական ազգային շահերը, բայց նրա վերոհիշյալ հայտարարությունը վիրավորական է ԱՀԱԿ-ի իր գործընկերների համար: Ավելին՝ համագործակցության նախկին փոխհարաբերությունները ցույց են տալիս, որ նրանք կարող են միասին աշխատել, հակառակ նրա այն պնդումներին, թե ՀՅԴ-ի գլխավոր խնդիրը «կխանգարեր, որ նրանց նշանակած մարդը հանձնաժողովում գործեր որպես թիմի անդամ»: Հարցազրույցի ընթացքում նա նույնիսկ ողջունում է ԱՀԱԿ-ի հետ համագործակցությունը: Մինչդեռ փաստ է, որ Հայկական համագումարը նույնպես չի արդարացրել հույսերն ամերիկահայ մի շարք առաջատար կազմակերպությունների, որոնք ավանդաբար համագործակցել են ի նպաստ Մ. Նահանգներում Հայոց ցեղասպանության ճանաչման:

ՀՅԴ-ի եւ ԱՀԱԿ-ի նպատակներից շատերն են առնչվում հայանպաստ հարցերին, սակայն նրանցից ոչ մեկը չի միտում, ինչպես պրն Գրիգորյանն է պնդում, «իշխանության գլուխ անցնելուն»: ՀՅԴ-ի ծրագրում, 1990-ին հրատարակված Հայաստանի վերաբերյալ նրա պլատֆորմում եւ կամ ԱՀԱԿ-ի օրակարգում նման բան չկա, եւ Հայաստանի ԱԺ-ում ՀՅԴ ներկայացուցիչներն այդ պաշտոններում ընտրված են Հայաստանի ժողովրդի կողմից: Պրն Գրիգորյանը նույնիսկ ավելի առաջ է գնում, պնդելով, թե ՀՅԴ-ն պահանջել է ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի հրաժարականը, որպեսզի այդ պաշտոնում նրան փոխարինի իր ներկայացուցիչը: ՀՅԴ-ն արտգործնախարարից պահանջել է հստակեցնել հայկական կառավարության դիրքորոշումը ՀԹՀՀ-ի նկատմամբ, բայց երբեք չի պահանջել նրա հրաժարականը: Ինչո՞ւ է պրն Գրիգորյանը շարունակում ստեր ներկայացնել հայկական համայնքին, կարծես վերջինս անտեղյակ է իրական փաստերին:

Պրն Գրիգորյանը փորձում է ապակողմնորոշել հարցազրույցն անցկացնողին, ասելով, որ «ՀՅԴ-ի ղեկավարությունը տեղեկացվել էր հանձնաժողովի ստեղծման մասին՝ նախքան այդ առնչությամբ պաշտոնական հայտարարության տարածումը»: Բարեբախտաբար հարցազրույց վարողը ճշտում է՝ ասելով, որ ՀՅԴ-ն տեղեկացել է հանձնաժողովի ստեղծման մասին «Նյու Յորք թայմսում» այդ տեղեկատվության հրապարակումից ընդամենը մի քանի ժամ առաջ:

Հայկական համագումարը փորձում է ՀԹՀՀ-ում իր ջանքերը ներկայացնել այնպես, կարծես դրանք հավանության են արժանանում հայկական համայնքի կողմից, մինչդեռ իրականությունն այն է, որ միայն թուրքերն ու հատուկենտ հայեր են հավանություն տվել այդ հանձնաժողովի գործունեությանը: Հայաստանում եւ սփյուռքում ժողովրդի մեծամասնությունը կտրականապես դեմ է արտահայտվել այդ գաղափարին, իսկ այն քչերը, ովքեր պաշտպանում են, անում են մեծ վերապահումներով:

Վստահ եմ, որ Հայկական համագումարը երբեք չի վերականգնվելու ինքն իրեն պատճառած վնասից հետո: Ինչպես «Ազգ» թերթում անցյալ ամիս գրած իր հոդվածում առաջավոր թուրքագետ Հակոբ Չաքրյանն էր հասկացնում, Հայկական համագումարի անկումը ողջունելի քայլ կարող է լինել Հայկական հարցի համար, քանի որ համագումարը գործում է Մ. Նահանգներում, որտեղ կարծես թե ամենադժվարն է անցկացնել Հայոց ցեղասպանության ճանաչման բանաձեւը:

«Երկիր»-ը պետք է հանդուրժող լինի

«Երկիր»-ը Հայ-թուրքական հաշտեցման հանձնաժողովին նվիրված իր հուլիսի 13-ի հոդվածում մեծամտություն եւ միամտություն է ցուցաբերում:

Առաջին, Ամերիկայի հայկական համագումարը երբեք «չի փակել Հայոց ցեղասպանությանը վերաբերող գլուխը», չնայած «Երկիր»-ի հակառակ պնդումներին: Փաստացիորեն, Ամերիկայի հայկական համագումարը Վաշինգտոնի շրջանում, Սմիթսոնյան տնից մի քանի թաղամաս հեռու հիմնում է Հայոց ցեղասպանությանը նվիրված միջազգային չափանիշներով թանգարան: Հայկական համագումարը հիմնել է նաեւ Հայկական ազգային ինստիտուտը (ANI), որի գլխավոր նպատակն է հետազոտել եւ տարածել Հայոց ցեղասպանությանը վերաբերող տեղեկատվություն եւ նյութեր: Մի շարք առաջատար գիտնականներ, ովքեր կառուցողական եւ բեղմնավոր աշխատություններ ունեն Հայոց ցեղասպանության վերաբերյալ, աշխատում են այդ կազմակերպության հանձնաժողովում: Բացի այդ, հաշտեցման հանձնաժողովը չի ստեղծվել Ամերիկայի հայկական համագումարի կողմից, նույնիսկ, եթե Վան Գրիգորյանը երկու կազմակերպությունների՝ համագումարի եւ հաշտեցման հանձնաժողովի հայտնի անդամն է: Եվ զարմանալի է, թե որտեղի՞ց է գալիս «Երկիր»-ի սխալ եւ ապատեղեկատվացված կարծիքը:

Ինչ վերաբերում է պարզամտությանը եւ միամտությանը, ապա եթե «Երկիր»-ը հավանաբար հասկանում է այժմյան Թուրքիայի դեմոկրատական հանրապետության քաղաքական եւ մշակութային մթնոլորտը, որին ես չհավատալու ոչ մի պատճառ չունեմ, ապա վստահաբար նա գիտի, որ հաշտեցման հանձնաժողովի թուրքական պատվիրակությունը չի կարող հանդես գալ Հայոց ցեղասպանության վերաբերյալ այնպիսի հայտարարություններով, որոնք կգոհացնեն ողջ հայությանը, այնպես, ինչպես ցանկանում ենք մենք Հայաստանում եւ սփյուռքում ապրող հայերս: «Երկիր»-ը պետք է գոնե մի փոքրիկ իմաստություն ունենա եւ հասկանա, որ հավանաբար մասնավոր կերպով այլ նպատակներ եւ տեսանկյուններ են արմատավորվում, եւ դրանք աստիճանաբար կարող են դառնալ հանրության սեփականությունը: Ես կարծում եմ, որ հանձնաժողովը բազմաթիվ նպատակներ ունի եւ հույս ունեմ, որ ապագայում դրանց մեծ մասը կիրականանա:

Ի վերջո, նա ընդամենը բավարարվում է այդ գործընթացում բոլոր ընդգրկվածներին պարսավելով, սկսած Ամերիկայի հայկական համագումարից մինչեւ Ալեքսանդր Արզումանյան, ովքեր խիզախ քայլ են կատարում. այն է՝ երկխոսություն են սկսում թուրքերի հետ: Օրինակ, Ամերիկայի հայկական համագումարը խոսում է միայն իր կողմնակիցների անունից, այսինքն՝ այն ամերիկահայերի անունից, ովքեր աջակցում են այդ կազմակերպությանը: Ըստ էության, այդ անդամները հայ ժողովրդի նույնպիսի ներկայացուցիչներ են, ինչպիսին բոլոր մնացածները, ներառյալ «Երկիր»-ի խմբագիրները: «Երկիր»-ը չպետք է մոռանա, որ Սփյուռքի հայերը, որոնցից եմ նաեւ ես, վերապրել են երկու աղետ, մեկը Հայոց ցեղասպանությունն է, մյուսը՝ գաղթը: Թերեւս, հնարավոր չէ համեմատել հայ ժողովրդի երկու հատվածների անցած ուղին. սփյուռքահայերը գաղթել են բարգավաճող երկրներ, իսկ անկախ Հայաստանի Հանրապետության հայրենակիցներն անցել են սովետական կառավարման համակարգով, որին հետեւել է պատերազմը եւ տնտեսական աղետը: Սա ոչ իմ եւ ոչ էլ «Երկիր»-ի պարտականությունն է: «Երկիր»-ը պետք է հասկանա, որ հայ ժողովրդի երկու հատվածներն էլ, եթե, իհարկե, այսպիսի ձեւակերպումը օգտակար է մեր պատմական զարգացման համար, հիմնականում ցանկանում են նույն բանը, այն է՝ արդարադատություն անցյալի հետապնդումների նկատմամբ եւ բարգավաճող անկախ Հայաստան:

Ի վերջո, Հայ-թուրքական հաշտեցման հանձնաժողովն այդպիսի կազմակերպություններից ընդամենը մեկն է: Հայ-թուրքական տնտեսական խորհուրդը մեկ այլ կազմակերպություն է: Իմ կողմից նոր հիմնված «Նոր ալիք» կազմակերպությունը հիմքեր է նախապատրաստում առաջատար թուրքական՝ հասարակական կարծիք ստեղծող կազմակերպությունների հետ համատեղ կոնֆերանսի անցկացման համար: Ոչինչ ես չի պահում «Երկիր»-ին եւ նրա խմբագիրներին իրենց սեփական երկխոսությունը ցանկացած թուրքական խմբի հետ նախաձեռնելուց: Այսպես թե այնպես, Հայաստանը մտնում է դեմոկրատիայի նոր փուլ: Ի թիվս շատ բաների, սա նշանակում է, որ անհատ քաղաքացիները կարող են նախաձեռնել իրենց սեփական ծրագրերն այնպես, ինչպես կառավարությունները: Ավելին, թե Հայաստանը եւ թե Թուրքիան կշահեն աճող առեւտրական կապերից: Եվ որպեսզի «Երկիր»-ը չմոռանա, հիշեցնեմ, որ Թուրքիայի Հանրապետությունում ապրում է հայկական գործուն փոքրամասնություն: Թուրքիայի հետ երկխոսության չգնալը նշանակում է լքել այդ մարդկանց թողնելով նրանց պատմականորեն կեղեքիչ պետության քմահաճույքին:

«Երկիր»-ը պետք է հասկանա, որ քանի դեռ հայ ժողովրդի համար ճշմարտության եւ արդարադատության օրը չի եկել, Թուրքիայի հետ երկխոսությունը միայն կարող է սովորեցնել Թուրքիային եւ նրա քաղաքացիներին իրենց՝ հաճախ մութ եւ չբացահայտված անցյալի մասին: Առանց այդպիսի երկխոսության Թուրքիայի հասարակական կարծիքը երբեք պատրաստ չի լինի այն փոփոխություններին, որոնք պետք է եւ անխուսափելիորեն տեղի կունենան:

Հայ-թուրքական հաշտեցման հանձնաժողովը ճիշտ ուղղության բազմաթիվ քայլերից մեկն է:

ՔՐԻՍՏՈՖԵՐ ԱԴԱՄՅԱՆ

Քրիստոֆեր Ադամյանը Նյու Յորքում բնակվող գրող է, պրոդյուսեր եւ ռեժիսոր: Նա «Նոր ալիք» մշակութային կազմակերպության հիմնադիրն ու Նյու Յորք քաղաքի ողջամիտ գործիչներից է: Նա նաեւ Ամերիկայի հայկական համագումարի միջինատլանտյան նահանգների տարածքային համակարգողն է: Վերն արտահայտված տեսակետները պատկանում են միայն իրեն եւ չեն արտահայտում Ամերիկայի հայկական համագումարի կամ որեւէ այլ կազմակերպության պաշտոնական կարծիքը:

ՍԴՀԿ-ի հայտարարությունը

Հայ-թուրք հաշտութեան յանձնաժողովի կազմութեան եւ նախնական հանդիպումներու հրապարակային հաղորդումը յուզեց Հայրենիք-Սփիւռք տարածքի վրայ հայ հաւաքականութիւններն ու հասարակական-քաղաքական միտքը՝ թեր ու դէմ կարծիքներու բանաձեւումներով եւ աղմկարար հակազդեցութիւններով: Նախաձեռնութիւնը, եթէ նոյնիսկ աննախընթաց եւ զգայացունց չէր, բայց անպայման անորոշ պատկերացումներու եւ հարցադրումներու տեղի կուտար: Անկախաբար յանձնաժողովին» հաշտութեան «տարազ տուելու կանխահասութեան, որ բացի ուռուցիկ ըլլալու հանգամանքէն, չի արտայայտեր հայութեան հաւաքական կամքին միասնութիւնը, Ս. Դ. Հնչակեան Կուսակցութիւնը հաւատացած է ու կը հաւատայ երկխօսութեան ճամբով եւ բանակցութիւններով կառուցողական աշխատանքի սկզբունքին: Հակառակ իր թերինեռուն, որ կրնայ սրբագրուիլ աստիճանաբար, կը յուսանք որ դրական գետին պատրաստելու կը ծառայէ համընդհանուր հայութեան համար ընդունելի պայմաններու ստեղծումով: Առ այդ՝ Ս.Դ.Հնչակեան Կուսակցութիւնը երկխօսութեան շրջագիծէն ներս կառաջադրէ.- Ա.- Անտեղիտալիօրէն կառչած մնալ Ցեղասպանութեան ճանաչման նախապայմանին եւ հետեւողականութեամբ անոր հետապնդումին: Բ.- Անզիջող մնալ հողային պահանջքներու մեր իրաւացի դատին, հատուցման եւ այլ իրաւունքներու պաշտպանութեամբ: Գ.- Երկխօսութիւնը հեռու պահել արտաքին եւ քաղաքական տարբեր միտումներու ծառայեցնելու ազդեցութիւններէն եւ ճնշումներէն: Դ.- Երկխօսութիւնը չծառայեցնել դիւանագիտական խաղերու մեքենայնութեամբ Արցախի հրատապ հարցէն ուշադրութիւնները այլ դաշտ փոխադրելու քաղաքական հնարամտութեան: Ե.- Որեւէ երկխօսութիւն, որ չի միտիր Հայաստանն ու Արցախը շրջափակումէ դուրս բերելու առաջադրանքի իրագործման, իր հիմնական նպատակին պիտի չծառայէ: Զգուշաւոր եւ վերապահ վերաբերումով կ'ընդունինք հայ-թուրք երկխօսութեան համար նետուած առաջին անձնական բնոյթի քայլը:

Ս.Դ.ՀՆՉԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

միջազգային

ՄԵՐՁԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ

Իսրայելը բացահայտ պատերազմ է սկսել

Պաղեստինցի ղեկավարի սպանությունը

Իսրայելի օդուժն օգոստոսի 27-ին գրոհ ձեռնարկեց Այսհորդանանի Ռամալլահ քաղաքի վրա եւ հրթիռային ուղղորդված հարվածներով իր աշխատասենյակում սպանեց Պաղեստինի ազատագրման ժողովրդական ճակատի (ՊԱԺՃ) գլխավոր քարտուղար Աբու Ալի Մուստաֆային: Պաղեստինյան ռադիոկայանի հաղորդումից հետո այս լուրը հաստատեց իսրայելական բանակի հաղորդագրությունը, որտեղ Մուստաֆայի սպանությունը պատճառաբանվում էր նրանով, որ «իր խոստումներին հակառակ՝ նա շարունակում էր ահաբեկչական գործողություններ կազմակերպել Իսրայելի դեմ»: Ավելի վաղ՝ կիրակի օրը, Իսրայելի վարչապետ Արիել Շարոնն Անվտանգության խորհրդի նիստ էր հրավիրել ՊԱԺՃ-ի կողմից պահակակետում իսրայելցի 3 զինվորների սպանությունից հետո:

Աբու Ալի Մուստաֆան 63 տարեկան էր: 2000 թ. նա ընտրվել էր ՊԱԺՃ գլխավոր քարտուղար՝ այդ պաշտոնում փոխարինելով Ժորժ Հաբաշին: Պաղեստինյան Ինքնավարության վերաբերյալ Օսլոյի 1993 թ. համաձայնագրերը մերժած ՊԱԺՃ-ն ստանձնել էր հակաիսրայելական վերջին ահաբեկչությունների պատասխանատվությունը: ՊԱԺՃ-ն Յասեր Արաֆաթի Ֆաթահ շարժման եւ Նայեֆ Հավաթմեի Պաղեստինի ազատագրման ժողովրդավարական ճակատի հետ կազմում է Պաղեստինի ազատագրման կազմակերպության 3 բաղադրիչներից մեկը:

Մուստաֆայի սպանությունից հետո ՊԱԺՃ-ի քաղբյուրոյի անդամ Մահեր Թահերը Դամասկոսում Ֆրանսպրեսի թղթակցին հայտարարեց. «Ոճիրն անպատիժ չի մնա: Հետեւանքների պատասխանատվությունը կընկնի Իսրայելի վրա»: Նա ավելացրեց, որ շուտով ընտրվելու է ՊԱԺՃ նոր գլխավոր քարտուղար: Արդեն երկուշաբթի օրը ՊԱԺՃ-ն արաբներին կոչ արեց «հարվածել ԱՄՆ-ի շահերին, քանի որ այդ երկիրն Իսրայելի հետ մասնակցում է պաղեստինցիների բնաջնջմանը»: Մ. Թահերի խոսքերով, «Ջորջ Բուշի այն մեղադրանքները, թե Արաֆաթը բավարար ջանքեր չի գործադրում բռնությունները կանխելու համար, Իսրայելին խրախուսեցին շարունակելու պատերազմը»:

Ազդեցիկ «Մոնդ» օրաթերթը նույնպես գրում է, որ Իսրայելի հակապաղեստինյան պատերազմն արդեն բացահայտ բնույթ է ստացել, քանի որ իրականացվում են պաղեստինցի ղեկավարների ծրագրված սպանություններ: Համաս եւ Ջիհադ արմատական շարժումները ՊԱԺՃ-ի նման վրեժի կոչ են արել արաբներին: Յասեր Արաֆաթի խորհրդականը հայտարարեց. «Իսրայելն անցավ բոլոր թույլատրելի սահմանները՝ օգտվելով ամերիկացիների անպատասխանատու հայտարարությունից»: Նա ՄԱԿ-ին եւ գերտերություններին կոչ արեց ճնշում գործադրել Իսրայելի վրա: ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանը դատապարտեց Իսրայելի գործողությունները եւ հորդորեց վերսկսել իսրայելա-պաղեստինյան երկխոսությունը: Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակը ֆրանսիացի դեսպանների առջեւ հայտարարեց. «Իսրայելը չի կարող տեւական ապահովության հույս ունենալ, եթե չճանաչի պաղեստինյան պետության իրավունքները եւ հաշտության համաձայնագրեր չստորագրի արաբական բոլոր պետությունների հետ»:

Պ. Ք.

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

Բաքու կժամանի Կասպյան հարցերի գծով Պուտինի հատուկ ներկայացուցիչը

ԲԱՔՈՒ, 28 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Օգոստոսի վերջին օրերին Ռուսաստանի արտաքին գործերի նախարարի տեղակալ, Ռուսաստանի նախագահի Կասպից ծովի կարգավիճակի կարգավորման հարցերի գծով հատուկ ներկայացուցիչ Վիկտոր Կալյուժնին Բաքվում բանակցություններ կվարի Ադրբեջանի ԱԳՆ ղեկավարության հետ: Ինչպես հաղորդում է CNA գործակալությունը Բաքվի դիվանագիտական աղբյուրների վկայակոչմամբ, բարձրաստիճան ռուս դիվանագետի այցը ծրագրված է օգոստոսի 29-30-ը:

Գործակալության տվյալներով, Ադրբեջանի ԱԳ նախարար Վիլայաթ Գուլիեւի եւ փոխնախարար Խալաֆ Խալաֆովի հետ բանակցություններից հետո Վիկտոր Կալյուժնուն ընդունելու է երկրի նախագահ Հեյդար Ալիեւը: Կողմերը կանցկացնեն երկկողմ կոնսուլտացիաների ավարտական փուլը սեպտեմբերի կեսին Աստանայում ծրագրված մերձկասպյան հինգ պետությունների արտաքին գործերի նախարարների տեղակալների հանդիպման նախաշեմին:

Համաշխարհային բանկը Վրաստանին վերջնագիր է ներկայացրել

Պնդում է «Նյու Յորք թայմսը»

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 28 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Համաշխարհային բանկը Վրաստանին նախազգուշացրել է, որ նա կարող է զրկվել ֆինանսական օգնությունից, եթե չհամառի իր տարածքով դեպի Թուրքիա ադրբեջանական գազի տարանցման բարձր սակագների հարցում: Ինչպես հաղորդում է «Նյու Յորք թայմս» թերթը, անստորագիր կտրական արտահայտություններով ձեւակերպված այս վերջնագիրն է պարունակում Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեին ուղղված Համաշխարհային բանկի Վրաստանի գծով տնօրեն Ջուդի Օ՛Քոնորի նամակը:

Թերթի տվյալներով, նամակում չափազանց կտրական արտահայտություններով հայտարարվում է, որ սակագների առնչությամբ իր շահերի պաշտպանությունից Վրաստանի հրաժարվելը հանգեցնում է իշխանությունների կոռումպացվածության մտքին: Շեւարդնաձեն, որը մի քանի անգամ հետաձգել է Ադրբեջան-Վրաստան-Թուրքիա գազատարի շինարարության մասին համաձայնագրի ստորագրումը, նախազգուշացմանը հակադրել է նրանով, որ վերականգնել է սակագների վերաբերյալ բանակցությունները: Դա կարող է էլ ավելի հետաձգել համաձայնագրի ստորագրումը, որի հիմնական պայմանները համաձայնեցվել են դեռեւս հուլիսին: Ցածր սակագներ է պնդում գազատարի շինարարությամբ շահագրգռված Ադրբեջանը, սակայն Համաշխարհային բանկը գտնում է, որ Վրաստանը պետք է ստանա հնարավորինս առավելագույն գինը գազի տարանցման դիմաց:

Մինչդեռ, նախօրեին ԱՄՆ պետքարտուղարի Եվրոպայի եւ Եվրասիայի հարցերի գծով տեղակալ Էլիզաբեթ Ջոնսը աջակցություն է հայտնել Վրաստանի գործողություններին սակագնային քաղաքականության հարցում եւ նշել, որ «գլխավորն այստեղ տնտեսական օգուտը չէ»:

«Ախալի ազրովնեբա»՝ նոր վրաց-թուրքական թերթ

ԹԲԻԼԻՍԻ, 28 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Օգոստոսի 28-ից, Էմ Փի էյ գործակալության հաղորդման համաձայն, Վրաստանում առաջին անգամ սկսում է հրատարակվել վրացերեն եւ թուրքերեն «Ախալի ազրովնեբա» («Նոր մտածողություն») անկախ շաբաթաթերթը: Ինչպես հայտարարել է նոր պարբերականի խմբագիր Նիյազ Հուսեյնովը, թերթի նպատակն է ամրապնդել վրաց-թուրքական հարաբերությունները եւ լուսաբանել երկու երկրների կարեւորագույն իրադարձությունները: Ըստ նրա, թերթը տարածվելու է եւ Ադրբեջանում՝ այնտեղ ապրող վրացիների համար:

Եվրոպան միավոր շահեց ԱՄՆ-ի հետ առեւտրական պատերազմում

Եվրամիությունն արտաքին առեւտրի ոլորտում որոշակի հաջողություն արձանագրեց այն բանից հետո, երբ Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպության (ԱՀԿ) փորձագիտական հատուկ խումբն օրերս դատապարտեց ամերիկյան «արտաքին վաճառքի ընկերությունների» գործունեությունը, քանի որ դրանք ֆինանսական օգնություն են ստանում ԱՄՆ կառավարությունից: Իսկ դա հակասում է միջազգային առեւտրի կանոններին: Բայց դեռ հայտնի չէ, թե եվրամիությունը որեւէ գործնական օգուտ կստանա՞ այդ հաղթանակից:

Արդեն 3-րդ անգամ ԱՄՆ-ը դատապարտվում է միջազգային առեւտրի կանոնների խախտման համար: 1976 թ. ԱՀԿ-ի նախորդը՝ «Առեւտրի եւ սակագների գլխավոր համաձայնագիր» կազմակերպությունը դատապարտել էր ամերիկյան արտաքին առեւտրական ընկերությունների քողարկված պետական ֆինանսավորումը: Մի քանի տարի անց ստեղծվեցին «արտաքին վաճառքի ընկերությունները», որոնք ամերիկյան արտադրանքի մեծ մասն արտահանում էին այսպես կոչված հարկային դրախտներում գործող կեղծ ֆիրմաների միջոցով՝ հարկերից խուսափելու նպատակով:

2000 թ. փետրվարին եվրամիությունն ԱՀԿ-ում դատի տվեց ԱՄՆ-ին, պահանջելով, որ նա փոփոխի ազատ մրցակցությանը հակասող իր օրենսդրությունը: Նույն թվականի նոյեմբերին ԱՄՆ-ը ընդունեց նոր օրենք, որը, սակայն, արտաքին առեւտրի ոլորտում քողարկված ձեւով պահպանում էր պետական հատկացումները: Առեւտրի եվրակոմիսար Պասկալ Լամին անմիջապես ԱՀԿ-ից պահանջեց վերաքննել ԱՄՆ արտաքին առեւտրի օրենսդրությունը: Այժմ՝ վերջինիս դատապարտումից հետո, ԱՄՆ-ը կարող է մինչեւ հոկտեմբերի 18-ը գանգատարկել ԱՀԿ-ի վճիռը, որպեսզի ժամանակ շահի եւ չմասնակցի ԱՀԿ նոյեմբերյան համաժողովին, որտեղ իր դիրքերը խախուտ են լինելու: «Մոնդ» թերթը տեղեկացնում է, որ վերջնական հաղթանակի դեպքում եվրամիությունն ԱՄՆ-ից 4-5 մլրդ դոլար փոխհատուցում կպահանջի միջազգային առեւտրի կանոնների խախտումներից իր կրած վնասների դիմաց:

Պ. Ք.

Ծովահենության ծավալներն անշեղորեն աճում են

Ծովագնացության միջազգային գրասենյակի (Լոնդոն) տվյալներով, վերջին մեկ տարում աշխարհում ծովահենային հարձակումների թիվն ավելացել է 50 տոկոսով: Միայն 2001 թ. առաջին եռամսյակում այդ աճը կազմել է 21,5 տոկոս: Երբ Ֆրանսիան օրերս հայտարարեց, թե իր անդրծովյան տարածքներ եվրո տանող նավերին ուղեկցելու են զինված պահակախմբեր, շատերը կարծեցին, թե իրենք երազում են կամ արկածային ֆիլմ են դիտում: Բայց խոսքը 275 մլն մետաղադրամի եւ 60 մլն թղթադրամի մասին է, որոնց կշիռները կազմում են համապատասխանաբար 1200 տոննա եւ 60 տոննա: «Ֆիգարո» թերթի տվյալներով, ներկայումս ծովահենային հարձակումներն իրականացվում են ոչ միայն փոքր եւ արագընթաց նավակներով, այլեւ խոշոր հանցախմբերին ծառայող փորձառու հանցագործների միջոցով, որոնք բեռնանավերին ու հեղուկանավերին տիրանալիս հաճախ օգտվում են կեղծ փաստաթղթերից: Նավագնացության համար առավել վտանգավոր գոտիներ են համարվում Ինդոնեզիան, Մալակայի նեղուցը, Բանգլադեշը, Հնդկաստանը, Նիգերիան եւ Կարմիր ծովի հարավը: Ելուզակային հարձակումների 75 տոկոսն ընկնում է այդ ջրերին: Արագընթաց նավակները հաճախ մեկնում են մեկ «մայր նավից»: Պատահում է, որ Հնդկաչինի մոտերքում առեւանգված նավերը հայտնաբերվում են Արաբական ծովում: Ծովահենության այս ալիքի դեմ շատ դժվար է պայքարել համատեղ ուժերով, քանի որ մի երկրի ոստիկանությունը չի կարող քննություն անցկացնել մեկ ուրիշ երկրում: Նավագնացության միջազգային կազմակերպության (ՆՄԿ) անդամ պետությունների ստորագրած պայմանագրի համաձայն, ափամերձ երկրները պարտավոր են դատել ձերբակալված ծովահեններին, եթե նրանց չեն արտաքսում հարձակման ենթարկված նավի գրանցման նավահանգիստ: Բայց պայմանագիրն առայժմ ստորագրել է ՄԱԿ-ի անդամ պետությունների հազիվ 1/4-ը: ՆՄԿ-ի տվյալներով, վերջին մեկ տարում ծովահենային հարձակումների հետեւանքով զոհվել են առնվազն 72 եւ վիրավորվել 129 նավաստիներ:

Պ. Ք.

Մշակույթ

Ով ժամանակներինն է, ժամանակների հետ անցնում է, իսկ ով ժամանակն է իրենը դարձնում, ապրում է հավիտենական կյանքով: Ուրեմն, ոչ թե ժամանակինը լինել, այլ ժամանակին տեր կանգնել: Սա վերաբերում է կյանքի բոլոր բնագավառներին, բոլոր մարդկանց՝ անկախ տարիքից, մասնագիտությունից, վիճակից ու կոչումից: Սա է իմ այս պահի մտորումը, երբ կարդում եմ Հովհաննես Այվազյանի «Հաղթանակած բանակի գեներալը» տարեգիրքը՝ նվիրված ազատ ու անկախ Հայաստանի ընթացքին տեր կանգնած, նրա կյանքն ու ճակատագիրը, ուրախությունն ու ցավն իր իսկ մարմնում կրած ղարաբաղյան ազատագրական պայքարի զորավար ու զինվոր Գուրգեն Դալիբալթայանի մարտական ուղուն: Սա ոչ թե սոսկ անձի, այլ ազգի կյանք է ու կենսագրություն: Անձի մեջ խտացված, ուրվագծված է ազգի կերպն ու կենսագրությունը: Թե՛ գեներալը եւ թե գրքի հեղինակը ծնունդով Ջավախքից են, ծագումով՝ էրզրումից: Երկուսն էլ, իբրեւ ժառանգություն, կրում են սերնդից սերունդ, երակից երակ փոխանցվող էրզրումի լույսն ու ճշմարտության ոգին, հերոսական ոգին: Արդարացի է գեներալ Դալիբալթայանը, երբ ասում է. «Մեր ժողովրդի քաջությունն էրզրումից է եկել, էրզրումը քաջերի երկիր է»: Ջավախքի լեռնական ոգին, երկնամերձ, մերկ սարերի պարզությունը մանկությունից մերվել են նրա էությանը: Ասված նրա մեջ դրել է արդարության համար կռվելու ուժը: Գիրքը կրում է այս խորհուրդը:

Նորանկախ Հայաստանի զինվորն ու գեներալը

Հովհաննես Այվազյանի «Հաղթանակած բանակի գեներալը» գիրքը

Որպեսզի ասելիքն ամբողջական երեւա եւ միտքը հիմնավորվի, գրքի հեղինակը գնում է դեպի ակունքները, անցնում է նախնյաց ոտնահետքերով: Այնուհետեւ ներկայացնում է հայ զանգվածի գաղթի պատմական իրողությունը, որ տեղի է ունեցել 1828–29 թթ. ռուս-թուրքական պատերազմի ժամանակ: Անդրադառնում է նաեւ էրզրումցիների նիստուկացին, մարդկային ու ազգային առանձնահատկություններին: էրզրումից հետո բացվող աշխարհը Ջավախքն է: Այնպես է լինում, որ ապագա գեներալը մեծանում է դուխոբորների միջավայրում, հարազատանում ռուսերենին եւ ռուսական գրականությանը: Դպրոցն էլ ռուսական եղավ: Նրա հայերենի բաժինը բարբառն է մնում: Իսկ նվիրումն, ինչ խոսք, ոչ թե լեզվով, այլ կյանքով ու գործով եղավ: Դեռեւս երեխա էր, երբ իմացավ, որ այս աշխարհում անարդարություններ կան: Աստծով որոշեց դառնալ արդարության զինվոր, իսկ գեներալական փառք-կոչումն ինքն իրեն եկավ: Չէ, նա փառքի կողմը չի նայել, փառքն է շարունակ նայել նրա կողմը: Կոչումներն ընդունել է խոնարհաբար եւ բնավ դրանից սիրտը չի կարծրացել, չի պատյանավորել իրեն: Մնացել է իր հոր, մոր, իր երկրի ու ժողովրդի զավակը: Այս բնույթով է նա անցել մարտական իր ուղին՝ զինվորից մինչեւ գեներալ: Ահա այդ ճանապարհի մոտավոր նախագիծը. Ջավախք, Մեծ Ալագյազ գյուղ, մանկություն, Գորելովկա գյուղ՝ աշակերտ, այնուհետեւ՝ Թբիլիսիի հետեւակային ուսումնարանի սան, Ֆրունզեի անվան ռազմական ակադեմիայի ունկնդիր (Մոսկվա), Սիբիրի զինվորական օկրուգի 242-րդ մոտոհրաձգային դիվիզիայի հրամանատար, Զորքերի հարավային խմբակցության շտաբի պետի առաջին տեղակալ (Բուդապեշտ), Հյուսիսկովկասյան զինվորական օկրուգի զորքերի հրամանատարի տեղակալ մարտական պատրաստության գծով (Դոնի Ռոստով), ՀՀ պաշտպանության կոմիտեի գլխավոր շտաբի պետ, ՀՀ պաշտպանության նախարարի առաջին տեղակալ, ՀՀ նախագահի գլխավոր խորհրդական, գլխավոր ռազմական տեսուչ: Ահա այսքանը կամուրջներ ու կայարաններ բաց թողնելով, սարի ու ձորի վրայով անցնելով: Այստեղ, այնտեղ ծառայելիս, ըստ կարգի եւ ըստ արժանիքների, Դալիբալթայանը ստացել է պարգեւներ եւ կոչումներ:

«Ես 1944-ից զինված ուժերում եմ, շարքային զինվորից հասել եմ գեներալ-գնդապետի կոչմանը: Ինձ երբեմն հարցնում են՝ Դուք երազե՞լ եք գեներալ դառնալ: Այդ հարցը, իհարկե, չի զարմացնում, բայց ասեմ, որ դա երբեք ինձ համար սեւեռուն նպատակ չի եղել: Չնայած գիտենք նաեւ, որ վատ է այն զինվորը, որ չի ուզում գեներալ դառնալ: Լավ է, որ ինձ բախտ վիճակվեց լինել մեր նորանկախ երկրի առաջին գեներալ-գնդապետը: Բայց իմ 57 տարվա զինվորական ծառայության ընթացքում ինձ միշտ զինվոր եմ զգացել, կատարել եմ զինվորի իմ պարտականությունը, իսկ մնացածը ստացվել է ինքն իրեն:

Ես անչափ հպարտ եմ, որ պատիվ ունեցա մասնակցելու հայոց բանակի ստեղծման ու հզորացման գործին... Ղեկավարել եմ Արցախյան ազատամարտի բոլոր մարտական գործողությունների պլանների մշակման աշխատանքն ու անձամբ մասնակցել դրանցից մի քանիսի իրականացմանը...

Որպես զինվորական, դաստիարակվել եմ խորհրդային ռազմական դպրոցի ավանդույթներով:

...Ինքս եկա, ինձ ոչ ոք չի հրավիրել: Եկա Հայաստան եւ իմ այստեղ լինելու անհրաժեշտությունն ավելի զգացի, որովհետեւ մոտիկից տեսա, թե ինչ է ֆիդայական կռիվը. զոհը շատ էր, արդյունքը՝ քիչ: Առաջին հերթին պետք էր մարտի մեկնողին սովորեցնել զենքի հետ վարվելու եղանակը: Մենք հենց դրանից սկսեցինք: Իսկ կանոնավոր բանակի ստեղծումն արդեն նվաճում էր:

...Չնայած բանակը միշտ պատրաստ պիտի լինի պատերազմի, բայց աշխարհը պիտի իմանա, որ մեր ռազմական դոկտրինան միայն պաշտպանական է. մենք ոչ ոքի վրա ոչ հարձակվել ենք, ոչ հարձակվելու ենք... Հայրենիքը պատերազմի դաշտում շատ ավելի որոշակի ու շոշափելի է՝ հող է, քար է, ծառ, դիրք, բարձունք, հովիտ... Զոհվողը գիտի, թե ինչի համար է կյանքը տալիս, եւ դա գեղեցիկ է: Հայրենիքի հարցում ոչ մի զիջում չի կարելի: ...Հանրապետության նախագահի խորհրդականն եմ եւ մեր բանակին ու պատերազմին վերաբերող նրա բոլոր որոշումների համար հավասարապես պատասխանատու եմ:

Թշնամիներ չունեմ, չէ: Կուզեմ, իհարկե, որ ոմանք մի քիչ ավելի ազնիվ լինեն, մի քիչ ավելի նվիրված ու շիտակ եւ քիչ խոսեն, արած քիչը դրոշ չսարքեն... Որքան ուժեղ է բանակը, այնքան հզոր ու անկախ է հայրենիքը: Դա աքսիոմ է: Իսկ գեներալը կոչում ու վաստակած հեղինակություն լինելուց առաջ, պարտականություն է հայրենիքի եւ ժողովրդի համար»:

Ահա այսպես ու հոգու այսպիսի խաղաղությամբ իրեն հայրենիքի զինվոր զգացող գեներալը բացում է իր սիրտը եւ խոստովանում երկնքի եւ իր ազգի առաջ: Եվ ես ճշմարտության առաջ ամոթով չեմ լինի, եթե ասեմ, որ երկխոսության ճանապարհով ստեղծված այս գրքի հեղինակ Հովհաննես Այվազյանը միտում չունի խոսքը զարդարելու: Եղածին բան ավելացնելու գայթակղություն չի ունեցել: Նա գեներալի բանավորը պարզապես դարձրել է գրավոր, եւ դա արել է հարազատությամբ: Մեկ այլ կարեւոր հանգամանք եւս պիտի նշվի. պատմական փաստերն ու դրվագներն այնպիսի անմիջականությամբ են ներկայացվում, որ ինքդ էլ ես դառնում դրանց մասնակիցը: Հաղթանակած բանակի գեներալի կյանքով ու կենսագրությամբ ընդհանրանում, իմաստավորվում, բացահայտվում են ազգի ճակատագրական պահերը: Գեներալը բնավ չի ճնշում հեղինակին, այլ ընդհակառակը՝ նրան բարձրացնում է գեներալական աստիճանի եւ տանում բարձունքից բարձունք: Դա այդպես է լինում, որովհետեւ Դալիբալթայանը գեներալական աստիճանը չի սեփականաշնորհում եւ բնավ բեռ կամ էլ խրամատ չի դարձնում այլոց առաջ: Նա մարտադաշտում էլ այդպիսին է եղել, զինվորի կյանքն իր կյանքին հավասար է դասել, գուցե եւ ավելի թանկ, քանի որ զինվորը ջահել է եւ կյանքի ավելի մեծ ծարավ ունի:

Կյանքի եւ մահի սահմանագծին, զինվորի կողքին կանգնելով, գեներալը գերազանցորեն բարձրացրել է նրա մարտական ոգին: Գեներալի խոնարհությունը հզորություն է հաղորդել ազատամարտիկին, որպեսզի նա հոգեւոր դառնա եւ հոգու արդար արթնությամբ գործի դնի աներեւույթ ուժը: Կյանքի, գործի եւ մտքի մշտարթուն այս վազքը Դալիբալթայանին թելադրել են երկիրն ու ժողովուրդը, եւ քանի որ նա սիրո կատարելության կարոտով հավասարիմ է մնացել իր կոչմանը, Բարձրյալը նկատել եւ պահել է նրան: Պատերազմը՝ պատերազմ, հաղթանակը՝ հաղթանակ, կոչումը՝ կոչում, բայց առավել հեռահարն այն օրինակն է, որ սերունդներին տալիս է Նորանկախ Հայաստանի գեներալ-գնդապետ Գուրգեն Դալիբալթայանը՝ իր կյանքով, իր գործով, իր անմնացորդ նվիրումով:

ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՀՈՎՆԱԹԱՆ

ԱԿՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՔՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

«Զավակն եմ տիեզերքի...». ասում է երգիչը

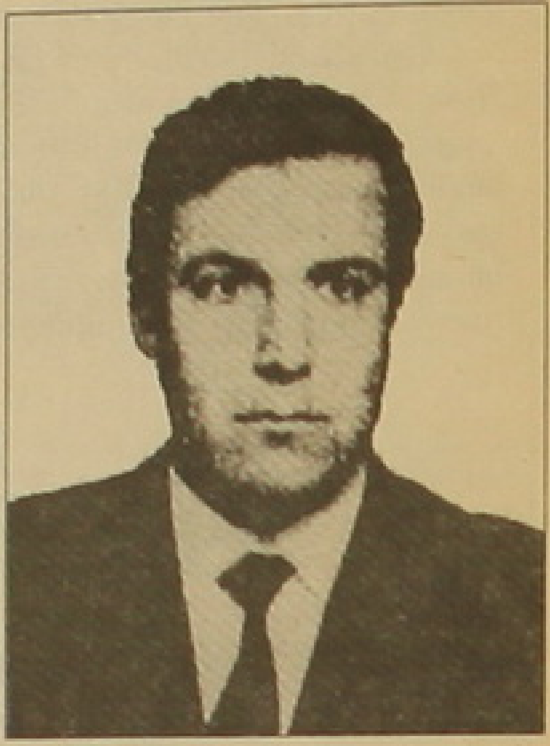

Մաթեւոս Կոմիտասյանը երաժշտական աշխարհ է մտել իր բնածին տաղանդի շնորհիվ, ունենալով նաեւ այնպիսի հովանավորներ, ինչպիսիք էին Արամ Տեր-Հովհաննիսյանը, Պավել Լիսիցյանը: Երջանկահիշատակ Արամ Տեր-Հովհաննիսյանը Կոմիտասյանին համարել էր իր հոգեւոր զավակը եւ ընտրյալ երգիչը: Նա էր, որ երիտասարդ երգչի ձայնի մշակմամբ առաջարկել էր զբաղվել Պավել Լիսիցյանին: Այս տարվա նոյեմբերին Մաթեւոս Կոմիտասյանը պատրաստվում է Հայաստանի մշակութային պատվիրակության հետ մեկնել Մոսկվա՝ Պավել Լիսիցյանի ծննդյան 90-ամյակի տոնակատարությանը մասնակցելու:

Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակի տոնակատարության կապակցությամբ Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախումբը պատրաստվում է կատարել Կոմիտասյանի «Ձայն XX դարի» վոկալ սիմֆոնիկ պոեմը: Արդեն կա նաեւ նրա ձայներիզը: Պոեմը գրվել է Հովհաննես Շիրազի «Խաղաղություն ամենեցուն» ստեղծագործության մոտիվներով, որը առաջին անգամ կատարվել է 1984 թ. Նյու Յորքում: Մաթեւոս Կոմիտասյանը հեղինակել է նաեւ Ավետիք Իսահակյանի խոսքերով գրած «Փունջ» երգաշարը, «Կումայրիի հավերժումը» սյուիտը, «Մենավոր ընկուզենի» սիմֆոնիկ պատկերը՝ ըստ Վ. Պետրոսյանի համանուն վեպի եւ այլ գործեր: Մաթեւոս Կոմիտասյանը հայ երաժշտության ուսումնասիրողներից: Հնագույն նոտաների (խազերի) վերաբերյալ Կոմիտասյանը բոլորովին ուրույն պարզաբանումներ ունի: Նա նաեւ համոզված է, որ Մեծն Կոմիտասը, հավանաբար, կարողացել է վերծանել այդ հնագույն խազերը կամ էլ շատ մոտ է եղել դրան, քանի որ հայկական երաժշտությունը ներկայացրեց ակունքային մաքրությամբ, որին ոչ ոք մինչ այդ չէր հասել: 1915 թ. եղեռնի հայտնի դեպքերի ժամանակ թուրքերը, ձերբակալելով Կոմիտասին, ավերում ու թալանում են նրա արխիվները, եւ այդպես անհետ կորչում են բազմաթիվ ստեղծագործություններ:

Մաեստրո Կոմիտասյանը մշտապես հանդես է գալիս Կոմիտասի եւ Սայաթ-Նովայի երգերի փառատոնային եւ մյուս միջոցառումներին նվիրված համերգներում: Հայկական երգերից բացի, նա հիանալի կատարում է ռուսական, պարսկական, հնդկական եւ այլ երգեր: Երիտասարդ տարիներին նա երգել է նաեւ Մայր տաճարի երգչախմբում: Հիմա էլ հաճախակի հրավիրվում է այնտեղ: Նրա կատարողական արվեստով հիացել են Մարտիրոս Սարյանը, Հովհաննես Շիրազը, Ամենայն հայոց կաթողիկոսներ Վազգեն Առաջինը, Գարեգին Առաջինը եւ Գարեգին Երկրորդը: Շիրազը, լսելով Կոմիտասի երգերը Մաթեւոսի կատարմամբ, զգացել է նրա մեջ մեծ երաժշտագետի շունչն ու ոգին եւ նրան անվանել է Կոմիտաս, նաեւ Կոմիտասյան:

Մաեստրո Կոմիտասյանը հայկական երաժշտության արմատական մաքրության պահպանման քարոզիչ է: Խիստ վրդովվում է ամեն մի աղավաղումից: Երգիչ եւ երաժշտագետ Կոմիտասյանը ներկայումս Սեբաստիա կրթահամալիրի երաժշտական խմբավարն է եւ ՀՀ ՊՆ սպայի տան երաժշտական խորհրդատուն:

ԴԵՐԵՆԻԿ ՄՈՎՍԻՍՅԱՆ

ԱՐՁԱԳԱՆՔ ՓԱՌԱՏՈՆԻՑ

Իրականացավ Լեւոն Մինասյանի երազանքը

Քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակին նվիրված միջոցառումներից ամենահետաքրքրականը թերեւս «Ձոն դուդուկին» փառատոնն էր, որը կայացավ Գյումրիի կենտրոնական հրապարակում: Ինչպես հայտնի է, մոտ 7 ժամ տեւած բացօթյա համերգին մասնակցեցին Հայաստանի լավագույն խմբերը, ճանաչված դուդուկահարներ ԱՄՆ-ից, Կանադայից, Անգլիայից, Ֆրանսիայից, Իտալիայից, որոնք բացի անհատական ելույթներից հանդես եկան նաեւ Ջիվան Գասպարյանի հետ:

Աշխարհի տարբեր երկրներից ժամանած երաժիշտ կատարողներից էր Մարսելից Լեւոն Մինասյանը: Դեռ մանկուց Գեւորգ հորից եւ Կարպիս հորեղբորից ժառանգել սերը դուդուկի հանդեպ: Լեւոնի ծնողները գալիս են Հայաստան շրջապտույտի եւ վերադարձին գնում են մի դուդուկ, որպես խորհրդանիշ, չմտածելով անգամ, որ այդ գործիքն իրենց զավակի համար ճակատագրական նշանակություն կունենա: Այդ օրվանից անցել է 3 տարի, եւ Լեւոն Մինասյանը մեկ օր անգամ դուդուկը ձեռքից վայր չի դրել: Երբ հասուն երիտասարդ էր՝ եկավ Հայաստան, փնտրեց, գտավ Վոլոդյա Հարությունյանին ու Ջիվան Գասպարյանին, որոնք էլ դարձան նրա ուսուցիչները: Իհարկե, մեծ դեր է խաղացել Լեւոնի մայրը՝ տիկին Էլիզը, ինչպես Լեւոնն է ասում. «Իմ մայրիկս իմ հրեշտակս է, որ ամեն տեղ ինձի հետ կուգա ու կերթա»: Մայրն էլ հենց տրամադրել ու ոգեշնչել է որդուն: «Երբ դուդուկս կնվագեմ ու աչքերս կգոցեմ, ասում է Լեւոնը, մտովին մեր երկրին, մեր սարերուն հովերին մեջ եմ, կանաչ մարգագետիններով կվազեմ, եւ այս ամենն աննկարագրելի է, ես այն կփորձեմ հնչյուններու միջոցով արտահայտել: Ուրախ եմ, որ իրականացավ երազանքս՝ նվագել մայր հայրենիքում: Շատ շնորհակալ եմ իմ առաջին ուսուցիչ Ջիվան Գասպարյանեն, որ զիս հրավիրեց Հայաստան՝ մասնակցելու այս փառատոնին»:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Մարզական

ՀՀ հավաքականը սկսել է նախապատրաստությունն ընտրական մրցախաղերին

Ֆուտբոլի Հայաստանի ազգային հավաքականն օգոստոսի 26-ից սկսել է նախապատրաստությունը սեպտեմբերի 1-ին եւ 5-ին Կարդիֆում ու Լվովում Ուելսի եւ Ուկրաինայի հավաքականների հետ կայանալիք մրցախաղերին: Հավաքականի գլխավոր մարզիչ Վարուժան Սուքիասյանը «Դվին» հյուրանոցում կազմակերպված ուսումնամարզական հավաքի է հրավիրել 23 ֆուտբոլիստի:

Դարպասապահներ
Ռոման Բերեզովսկի («Տորպեդո» Ռուսաստան), Հարություն Աբրահամյան («Սպարտակ»), Մայիս Ազիզյան («Արարատ»):

Պաշտպաններ
Երվանդ Սուքիասյան («Լեոնիդաս» Հունաստան), Հովհաննես Դեմիրճյան, Արկադի Դոխոյան (երկուսն էլ՝ «Սպարտակ»), Սարգիս Հովսեփյան («Զենիթ», Ռուսաստան), Հարություն Վարդանյան («Յանգ բոյզ», Շվեյցարիա), Արմեն Պետիկյան («Միկա»), Աղվան Մկրտչյան («Արարատ»):

Կիսապաշտպաններ
Ռոմիկ Խաչատրյան («Օլիմպիակոս», Կիպրոս), Արթուր Պետրոսյան («Յանգ բոյզ», Շվեյցարիա), Կարեն Դոխոյան («Կռիլյա Սովետով», Ռուսաստան), Ալբերտ Սարգսյան («Լոկոմոտիվ», Ռուսաստան), Արթուր Ոսկանյան, Արտակ Մինասյան (երկուսն էլ՝ «Սպարտակ»), Արտավազդ Քարամյան, Ռաֆայել Նազարյան, Վարդան Մինասյան (բոլորն էլ՝ «Փյունիկ»):

Հարձակվողներ
Անդրեյ Մովսիսյան («Սատուրն», Ռուսաստան), Արմեն Շահգելդյան («Միկա»), Արման Քարամյան («Փյունիկ»), Հայկ Հակոբյան («Սպարտակ»):

Առայժմ հավաքականի հետ չեն «Փյունիկի» ֆուտբոլիստները, որոնք թիմի հետ գտնվում են Ֆրանսիայում: Նրանք հավաքականին կմիանան Կարդիֆում: Իսկ ֆուտբոլային մեր պատվիրակությունը Կարդիֆ կմեկնի վաղը՝ չարտերային ուղերթով: Սեպտեմբերի 2-ին մեր հավաքականը Կարդիֆից կուղեւորվի Լվով:

Առաջին շրջանն ավարտվեց

Թեեւ բարձրագույն խմբի առաջնության մասնակից թիմերից շատերը վաղուց արդեն հարաբերական հանգստի մեջ են եւ նախապատրաստվում են երկրորդ շրջանի հանդիպումներին, սակայն պաշտոնապես առաջին շրջանը վերջնագիծը հատեց «Շիրակ»–«Միկա» մրցախաղով: 7-րդ տուրից հետաձգված այդ խաղն անցավ շիրակցիների նկատելի առավելությամբ, թեեւ արդեն 18-րդ րոպեին «Միկայի» երիտասարդ հարձակվող Կարեն Եղիազարյանը հաջողությամբ ավարտեց թիմի հակագրոհը: Ընդմիջումից հետո շիրակցիները 10 րոպեի ընթացքում հաշվի մեջ առաջ անցան շնորհիվ Տիգրան Դավթյանի եւ Կարեն Խաչատրյանի խփած 2 գոլերի: Սակայն ՀՀ գավաթակրին հաջողվեց փրկել խաղը: Խաղավարտից 2 րոպե առաջ աչքի ընկավ թիմի նորեկ Արմեն Շահգելդյանը:

Եվ այսպես, առաջնությունը հատեց «հասարակածը»: Երկրորդ շրջանից առաջ մրցաշարային աղյուսակը հետեւյալ տեսքն ունի.

Ծանոթություն. Երեւանի «Արաքսը» վերանվանվել է «Սպարտակ»՝ ի պատիվ Նիկիտա Սիմոնյանի, որն ընտրվել է ակումբի պատվավոր նախագահ:

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Փյունիկ	11	10	0	1	48-10	30
2. Արարատ	11	9	1	1	28-7	28
3. Շիրակ	11	7	2	2	29-10	23
4. Սպարտակ	11	6	3	2	26-9	21
5. Բանանց	11	6	3	2	27-12	21
6. Զվարթնոց	11	6	0	5	20-14	18
7. Միկա	11	5	3	3	18-14	18
8. Դինամո	11	4	2	5	13-19	14
9. Լեռնագործ	11	2	1	8	10-34	7
10. Ղարաբաղ	11	1	2	8	7-35	5
11. Լոռի	11	0	2	9	10-41	2
12. Կոտայք	11	0	1	10	8-39	1

Ռմբարկուները

Արման Քարամյան «Փյունիկ» 12
Հայկ Հարությունյան «Փյունիկ» 9
Արամ Ոսկանյան «Փյունիկ 8
Արամ Հակոբյան «Սպարտակ» 8
Մկրտիչ Հովհաննիսյան «Բանանց» 8
Վարդան Մինասյան «Փյունիկ» 6
Սարգիս Նազարյան «Զվարթնոց» 6
Մհեր Ավանեսյան «Զվարթնոց» 6
Գալուստ Պետրոսյան «Դինամո» 6

Լոբանովսկին անվանեց հավաքականի կազմը

Ուկրաինայի ֆուտբոլի ազգային հավաքականի գլխավոր մարզիչ Վալերի Լոբանովսկին հրապարակել է այն ֆուտբոլիստների ցանկը, ովքեր կնախապատրաստվեն սեպտեմբերի 1-ին եւ 5-ին Բելառուսի եւ Հայաստանի հավաքականների հետ կայանալիք ընտրական մրցախաղերին: Ահա այն. դարպասապահներ՝ Մաքսիմ Լեւիցկի («Սպարտակ» Մ., Ռուսաստան), Վալերի Վորոբյով («Տորպեդո» Մ., Ռուսաստան), պաշտպաններ՝ Վլադիսլավ Վաշչուկ, Ալեքսանդր Գոլովկո, Անդրեյ Նեսմաչնի (բոլորը՝ «Դինամո» Կ.), Օլեգ Լուժնի («Արսենալ», Անգլիա»), Դմիտրի Պարֆյոնով («Սպարտակ» Մ., Ռուսաստան), Սերգեյ Զադորոժնի («Դնեպր»), կիսապաշտպաններ՝ Անատոլի Տիմոշչուկ, Սերգեյ Պոպով, Գենադի Զուբով (բոլորը՝ «Շախտյոր»), Ալեքսանդր Սպիվակ («Զենիթ», Ռուսաստան), Սերգեյ Շիշչենկո («Մետալուրգ», Դոնեցկ), հարձակվողներ՝ Անդրեյ Շեւչենկո («Միլան», Իտալիա), Սերգեյ Ռեբրով («Տոտենհեմ», Անգլիա), Ալեքսանդր Մելաշչենկո, Սերգեյ Սերեբրեննիկով (երկուսն էլ՝ «Դինամո» Կ.), Անդրեյ Վորոբեյ («Շախտյոր»):

Պերխունի կյանքը փրկել չհաջողվեց

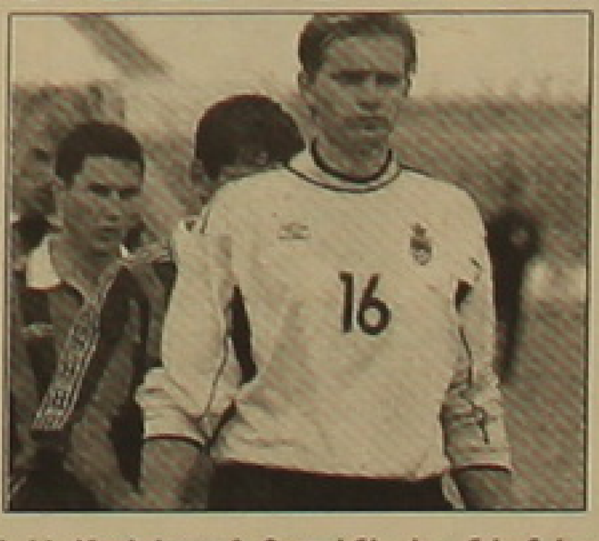

Երեկ Մոսկվայում, Բուրդենկոյի անվան հոսպիտալում վախճանվեց Մոսկվայի ԲԿՄԱ-ի դարպասապահ Սերգեյ Պերխունը: Բժիշկներին այդպես էլ չհաջողվեց փրկել նրա կյանքը: Սեպտեմբերի 7-ին Սերգեյը կդառնար 24 տարեկան: ՌԴ ֆուտբոլի առաջնության խաղում՝ Մախաչկալայում ստացած ծանր վնասվածքը ճակատագրական եղավ դարպասապահի համար:

ՇԱԽՄԱՏ

Հայ շախմատիստները առաջատարների շարքերում

Աթենքում ընթացող մինչեւ 20 տարեկան պատանիների եւ աղջիկների շախմատի աշխարհի առաջնության ավարտից երկու տուր առաջ պայքարը չեմպիոնի կոչման համար բավական սրվել, հասել է գագաթնակետին:

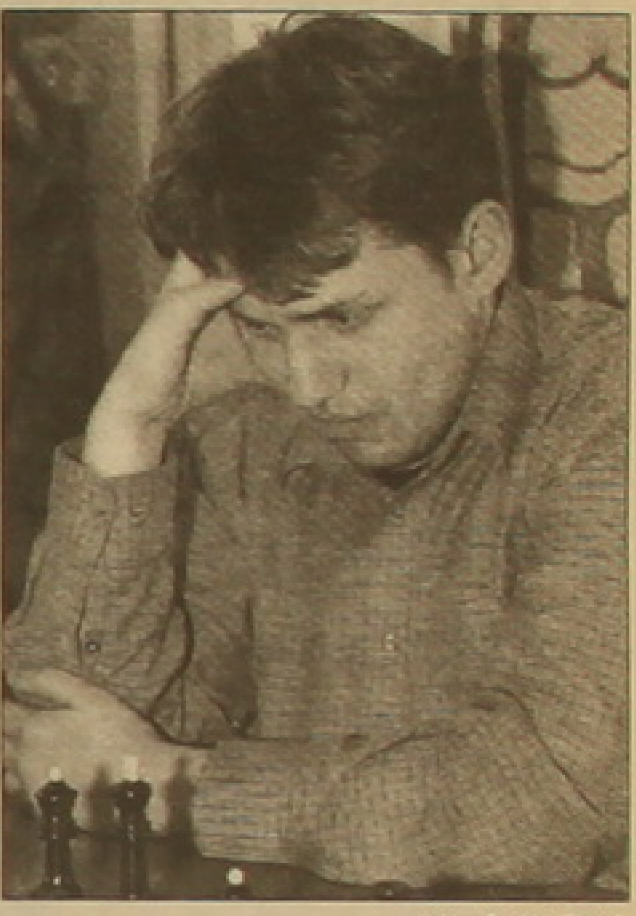

Լեւոն Արոնյան

Տղամարդկանց մրցաշարում առաջատարը՝ Գաբրիել Սարգսյանը, ցավոք, 11-րդ տուրում պարտվեց չին շախմատիստ Նի Հուային եւ վերջինիս զիջեց մրցաշարային աղյուսակի առաջին հորիզոնականը: Իսկ ահա գրոսմայստեր Լեւոն Արոնյանը սեւ խաղաքարերով կարեւոր հաղթանակ տոնելով չեխ Դավիթ Նավարայի նկատմամբ, կրկին մտավ առաջատարների շարքը: 11 տուրից հետո մեր երկու շախմատիստները հունգարացի Պետեր Աչի հետ 8-ական միավորով բաժանում են 2-4-րդ տեղերը՝ ընդամենը կես միավորով հետ մնալով Նի Հուայից: 7,5-ական միավոր ունեն Սերգեյ Ազարովը, Բու Սյան Չժին, Մերաբ Գագունաշվիլին, Էմանուել Բերգն ու Զվիադ Իզորիան:

Աղջիկների մրցաշարում հանդես եկող Լիլիթ Մկրտչյանը հարաբերական անհաջողությունից հետո կրկին իրեն գերազանց դրսեւորեց՝ գեղեցիկ ոճով հաղթելով աղջիկների աշխարհի ներկայիս չեմպիոնուհի Սյուլ Յուանյուանին: Այս հաղթանակի շնորհիվ Լիլիթը 11 հնարավորից վաստակեց 8 միավոր եւ 1-3-րդ տեղերն է բաժանում վրաց շախմատիստուհի Նանա Ձագնիձեի եւ Չժաո Սյույի (Չինաստան) հետ: Նրանցից կես միավորով հետ են մնում Սյույ Յուանյուանը, Հումպի Կոներուն, Ինգա Չարխալաշվիլին, Նադեժդա Կոսինցեւան եւ Օլգա Զիմինան:

ԾԱՆՐԱՄԱՐՏ

Հայ ծանրորդների հարուստ ավարը

Հունգարիայում անցկացված ծանրամարտի Եվրոպայի պատանեկան առաջնությունում գերազանց ելույթ ունեցան Հայաստանի ծանրորդները: Սեւանցի Գառնիկ Աբրահամյանը (45 կգ) պոկում վարժությունում ցույց տվեց 70 կգ արդյունք, հրեց 95 կգ-անոց ծանրաձողը եւ երկամարտի 165 կգ արդյունքով հռչակվեց Եվրոպայի պատանիների չեմպիոն: Մեր թիմին եւս մեկ ոսկե մեդալ պարգեւեց վանաձորցի Արեն Հակոբյանը (ծանր քաշ), որը երկամարտի 305 կգ արդյունքով կանգնեց պատվո պատվանդանի ամենավերին աստիճանին: Բրոնզե պարգեւների արժանացան վանաձորցի 77 կգ քաշային ծանրորդ Արկադի Պողոսյանը (երկամարտում՝ 265 կգ) եւ 69 կգ քաշային կարգում հանդես եկած Գեղամ Աբոյանը Վեդիից (250 կգ):

Աղջիկների մրցավեճում Հայաստանը ներկայացնող մեր միակ ներկայացուցիչը 53 կգ քաշային խասախցի Հռիփսիմե Խուրշուդյանը, երկամարտի 137 կգ արդյունքով արժանացավ բրոնզե պարգեւի:

ԹԵՆԻՍ

Առջեւում Կուերտենն է

Պրոֆեսիոնալ թենիսիստների ասոցիացիան հրապարակել է համաշխարհային դասակարգման հերթական ցուցակը: Այն գլխավորում է բրազիլացի թենիսիստ Գուստավո Կուերտենը (705 միավոր):

Լավագույն հնգյակի ցուցանիշներն այսպիսին են.

1. Գուստավո Կուերտեն	Բրազիլիա	705
2. Անդրե Աղասի	ԱՄՆ	633
3. Խուան Կառլոս Ֆեռրո	Իսպանիա	537
4. Պատրիկ Ռաֆտեր	Ավստրալիա	527
5. Լեյթոն Հյուիթ	Ավստրալիա	435

«Տիրոլ»-«Լոկոմոտիվ» հանդիպումը կարող է վերախաղարկվել

Ինչպես արդեն տեղեկացրել էինք, չեմպիոնների լիգայի որակավորման 3-րդ փուլի «Տիրոլ»–«Լոկոմոտիվ» պատասխան խաղում հոլանդացի մրցավարը հանդիպման 73-րդ րոպեին երկրորդ անգամ էր զգուշացրել հյուրերի խաղացող Պիմենովին, սակայն նրան դաշտից չէր հեռացրել՝ սխալմամբ արձանագրությունում նշելով Մամինովի ազգանունը: Այդ խաղը «Լոկոմոտիվը» շահեց 1-0 հաշվով եւ 2 հանդիպումների արդյունքով (առաջինում՝ 3-1) իրավունք ստացավ հանդես գալու չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաշարում:

Հեռացման հետ կապված մրցավարի սխալն առիթ հանդիսացավ, որպեսզի «Տիրոլը» բողոքարկի խաղը եւ պահանջի վերախաղարկում: ՈւԵՖԱ-ի կարգապահական կոմիտեն բավարարել է ավստրիական ակումբի բողոքը եւ սեպտեմբերի 8-ին նշանակել հանդիպման վերախաղարկումը: Այս որոշումն, իհարկե, չէր կարող առաջ չբերել «Լոկոմոտիվի» եւ Ռուսաստանի ֆուտբոլային միության արդարացի դժգոհությունը, որոնք իրենց հերթին բողոք են ներկայացրել ՈւԵՖԱ-ի կարգապահական կոմիտեի ընդունած որոշման կապակցությամբ:

Մոտ օրերս ՈւԵՖԱ-ի վճռաբեկ կոմիտեն այս հարցի շուրջ վերջնական որոշում կընդունի: Կոմիտեի նիստի աշխատանքներին պատրաստվում են մասնակցել «Լոկոմոտիվի» եւ ՌՖՄ ղեկավարները: ՌՖՄ-ի նախագահ Վյաչեսլավ Կոլոսկովը տեղեկացրել է, որ եթե ՈւԵՖԱ-ի վճռաբեկ կոմիտեն որոշում կայացնի հօգուտ «Տիրոլի», ապա իրենք կդիմեն մարզական արբիտրաժային գերագույն դատարանին, ինչպես նաեւ ՖԻՖԱ-ի համապատասխան մարմիններին:

Այս հարցն այսօր հուզում է Ռուսաստանի ոչ միայն մարզական շրջանակներին: Դրանով զբաղվում են նաեւ պետական այրերը: ՌԴ Պետդումայի ստորին պալատի նախագահ Գենադի Սելեզնյովը «Լոկոմոտիվի» գլխավոր մարզիչ Յուրի Սյոմինի հետ հանդիպմանը հավաստիացրել է, որ ամեն ինչ արվում է, որպեսզի արդարությունը հաղթանակի եւ ընդունվի արդարացի որոշում:

Բաժինը վարում է
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ԱԶԳ

Օրվա հետքերով

Գերմանացիները խնդրում են Հայաստանում կազմակերպվելիք ցլամարտը

Թերթերում եւ հեռուստատեսությամբ տրվող գովազդներից տեղեկանում ենք, որ սեպտեմբերի սկզբներին Վ. Սարգսյանի անվան Հանրապետական մարզադաշտում «առաջին անգամ ԱՊՀ երկրների տարածքում» կազմակերպվելու է ցլամարտ Իսպանիայից բերված պրոֆեսիոնալ 4 ցլամարտիկների եւ 14 ցուլերի մասնակցությամբ: Անցյալ շաբաթ լուրը տարածվել էր նաեւ ինտերնետ ցանցով, հայկական լրատվական գործակալություններից մեկի միջոցով: Եվ ահա արձագանքը, Գերմանիայից, որի մասին տեղեկացնում է «Կալիֆոռնիա կուրիեր» թերթի ամենատես խմբագիր Հարութ Սասունյանը:

Գերմանական հակացլամարտական շարժումը, որն իրեն կոչում է «Նախաձեռնություն կորիդայի դեմ», այս շաբաթ ինտերնետ ցանցով համաշխարհային ահազանգ է հնչեցրել՝ կոչ անելով աշխարհի բոլոր կենդանասերներին իրենց հնարավոր միջոցներն ի գործ դնել արգելելու համար Հայաստանում ծրագրված ցլամարտը:

Գերմանական խումբը հայտարարել է, որ «թեեւ ցուլերը ցլամարտի հարթակում չեն սպանվելու, սակայն տանջահար են լինելու մինչեւ վերջ: Առատ արյուն եւ ցավ է լինելու: Նիզակներով խոցոտվելու են նրանք ձիերի վրա նստած «բանդերիլաների» կողմից, հարպունների նման դանակները մխրճվելու են նրանց կողերը: Այնուհետեւ դրանք դանակներով հանվելու են կենդանիների մսերի միջից առանց նախապես թմրեցնելու ցուլերին: Ցուլերը հետո թողնվելու են իրենց ցավերի մեջ, մինչեւ մորթոտվելը: Վտանգավոր է նաեւ ձիերի համար, ավելացրել են գերմանացիները: Փակելու են նրանց աչքերը եւ թուղթ է մտցվելու նրանց ականջներում, որպեսզի չտեսնեն ու չլսեն, թե ցուլն ինչպես է մոտենում իրենց: Հաճախ են ցուլերը նրանց գետին տապալում եւ հետո վայրագորեն հարձակվում նրանց վրա: Երբեմն ձիերն էլ են զոհվում: Նույնիսկ վտանգ կա, որ Իսպանիայից Հայաստան փոխադրված կենդանիներն իրենց հետ տարափոխիկ հիվանդություններ տանեն»:

Կոչի հեղինակները վերջում ավելացրել են. «Հայաստանը հարուստ է մշակույթով ու ազգագրությամբ, հետեւաբար կարիք չունի արյունոտ ցուցադրությունների: Կենդանիներին չպետք է տառապանք պատճառել մեր հաճույքի համար»:

Գերմանական խումբն աշխարհի կենդանասերներին կոչ է արել բողոքի նամակներ գրել Հայաստանի խորհրդարանին, Եվրոպայում հայկական դեսպանատներին եւ, նույնիսկ, Վատիկան՝ Հռոմի պապին, որ ծրագրում է սեպտեմբերի վերջին Հայաստան այցելել:

Հ. Սասունյանը տեղեկացնում է նաեւ, որ գերմանական խումբը թյուրիմացությամբ հայտարարել է, որ ծրագրված ցլամարտը նվիրվելու է Հայաստանում քրիստոնեության պետական կրոն հռչակման 1700-ամյակին: Համենայն դեպս, «Կալիֆոռնիա կուրիերի» խմբագիրը դիմել է համապատասխան հանձնաժողովի փոխնախագահ Խոսրով Հարությունյանին, որը, բնականաբար, հերքել է 1700-ամյակի հետ ցլամարտի որեւէ կապ ունենալը: Նա հաստատել է, որ կազմակերպողներն անհատ բիզնեսմեններ են:

Մեր կողմից ավելացնենք, որ կազմակերպողը «Վալենսիա» ընկերությունն է: Ավելացնենք նաեւ, որ Իսպանիայում եւ իսպանախոս այն երկրներում, որտեղ ցլամարտը տարածված է, օգտագործվում է կարճ գետին ունեցող դաշտ: Մինչդեռ Վ. Սարգսյանի անվան մարզադաշտի փափուկ, խոտածածկ դաշտը բնավ հարմար չէ «կորիդայի» համար: Երկար ժամանակ է հարկավոր խոտե ծածկը վերականգնելու համար: Նախկին փաստաբան եւ ներկայումս ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ պրն Սուրեն Աբրահամյանը, որն այնքան ջանք է թափել միջազգային ստանդարտով դաշտ ստեղծելու համար, արդյոք գիտե՞ այս մասին:

«Հայաստանի մախաստները չունեն սննդի ստուգման լաբորատորիաներ ու մասնագետներ»

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՕԳՈՍՏՈՍԻ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Հայաստանի մաքսատներին կից ներկրվող սննդի ստուգման համար ոչ լաբորատորիա կա, ոչ էլ պրոֆեսիոնալ մասնագետ»: Այս մասին հայտնեց Հայաստանի Գյուղատնտեսական ակադեմիայի, կաթի եւ մսի տեխնոլոգիայի ամբիոնի վարիչ Ռազմիկ Բեգլարյանը: Մինչդեռ, նրա կարծիքով, հանրապետությունում սննդի անվտանգությունը ապահովելու համար պետք է գործի որեւէ գերատեսչությունից կախում չունեցող լաբորատորիա: Ըստ Ռ. Բեգլարյանի, դրանց բացակայության հետեւանքով է, որ շուկան լիքն է ժամկետանց, քիմիական անթույլատրելի տարրեր պարունակող կաթնամթերքով ու մսամթերքով:

Մյուս կողմից միջազգային կազմակերպությունները Հայաստանից պահանջում են սննդին վերաբերող ստանդարտները համապատասխանեցնել միջազգային գործող չափանիշներին: «Դա ձեռնտու չէ ոչ հանրապետությանը, ոչ հայ ժողովրդին», պնդում է ակադեմիկոս Ռազմիկ Բեգլարյանը: Այդ միջազգային չափանիշները ավելի մեղմ են, քան ներկայումս Հայաստանում դեռեւս պաշտոնապես գործող ԽՍՀՄ չափանիշները: Մասնավորապես, միջազգային չափանիշներով որոշ սննդամթերքի արտադրության համար թույլատրվում է ավելացնել կոնսերվանտներ, որոնք կարող են ստացված լինել ինչպես բնական, այնպես էլ քիմիական եղանակով:

Իսկ խորհրդային ժամանակներից գործող կարգը պահանջում է, որ հանրապետությունում արտադրված կամ ներկրված սննդամթերքը բավարարի 48 չափանիշների: Ըստ Ռ. Բեգլարյանի, ներկայումս, հատկապես ներկրված սննդամթերքի դեպքում, չի բավարարվում դրանց չնչին մասն անգամ:

Աշոտ Մանուչարյանի գործունեությամբ հետաքրքրվում են իրավապահ մարմինները

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՕԳՈՍՏՈՍԻ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Իրավապահ մարմինները հետաքրքրվել են Ազգային համաձայնության ճակատի անդամների, մասնավորապես «Սոցիալիստական Հայաստանի» քաղաքական քարտուղար Աշոտ Մանուչարյանի, ինչպես նաեւ Սամվել Բաբայանի պաշտպանության կոմիտեի անդամ Միխայիլ Ապրեսյանի գործունեությամբ: Դրա առիթ է ծառայել 2001 թվականի հուլիսին Գյումրիում կայացած հանրահավաքը, որտեղ հնչել են իշխանությունների, ավելի կոնկրետ՝ ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի եւ ազգային անվտանգության նախարարության դեմ ուղղված հայտարարություններ: Օգոստոսի 28-ին Շիրակի մարզի դատախազության քննիչ Սամվել Հարությունյանը պարզաբանումներ է պահանջել Աշոտ Մանուչարյանից:

Հարցաքննությանը Մանուչարյանը հրաժարվել է որեւէ մեկնաբանությունից: Նա հայտարարել է, որ Ռոբերտ Քոչարյանը օգտագործում է իրավապահ մարմիններին իր օգտին՝ հաշիվ մաքրելու համար քաղաքական հակառակորդների հետ, եւ նշել պատճառները, մասնավորապես հոկտեմբերի 27-ի գործը: Ըստ նրա, իշխանությունների ձեռագիրը քաղաքական հակառակորդների դեմ պայքարում չի փոխվել, ինչը իրեն հուշում է քաղաքական դրդապատճառներով բազում անգամներ դատախազություն բերման ենթարկելու սեփական բազմամյա փորձը:

Ինչպես զրույցի ժամանակ պարզաբանեց քննիչը, քրեական գործ առայժմ հարուցված չէ, բայց նյութեր դրա համար հավաքվում են: Նա հրաժարվեց պատասխանել այն հարցին, թե ինչպիսին է հարցաքննվող Աշոտ Մանուչարյանի կարգավիճակը, եւ հայտարարեց, որ դատախազության նման հետաքրքրության համար առայժմ հիմք է ծառայում հանրահավաքի վերաբերյալ հոդվածը «Հայկական ժամանակ» թերթում, եւ Մանուչարյանից պարզաբանումներ են պահանջվում իր ելույթների առնչությամբ: Ինչպես հայտնի դարձավ, թերթի հոդվածից բացի, Հանրապետական դատախազությունից Շիրակի մարզային դատախազություն է ներկայացվել հանրահավաքի տեսագրությունը եւս:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Միացյալ Արաբական էմիրությունների հայ-բելգիական ֆիրման Դուբայում աշխատելու համար հրավիրում է գերազանց գերմաներեն, կամ իտալերեն կամ իսպաներեն իմացող անձանց:
Հասցեն՝ Չարենցի 149
Հեռ.՝ 55-24-86

@rminco
Global Telecommunications

ՆՈՐ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Ինֆորմացիայի վերականգնում
- Համակարգչային սարքավորումների վերանորոգում

ՆՈՐ ԳՆԵՐ, ՆՈՐ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԻՆՏԵՐՆԵՏ քարտի օգտագործում 20% ցածր գներով

- Գիշերային՝ անսահման $ 20
- Շուրջօրյան՝ անսահման $ 50
- Էլ. փոստը՝ անսահման $ 10

Հեռ.՝ 52-43-51, 52-63-26
E-mail: support@arminco.com
WEB: http://www.arminco.com

Նավթամթերքների մատակարարում

«ՄԵՐԱԱԹ»
միջազգային կազմակերպությունը

հայտարարում է
իր մեծարգո հաճախորդներին ՀՀ-ում,
որ Իրանի Ստահանի զտարանի
բիտումի մատակարարումը տեղի է
ունենում ՀՀ-ի բոլոր կետերում:
Մեկ տոննայի գինը պայմանագրային
135-152 ԱՄՆ դոլար է
(մաքսային մաքրման կետից մինչեւ
70 կմ անվճար):

Ցանկացողները դիմեն երեւանյան
ներկայացուցչի հեռախոսահամարով
(3749) 407865, Իրանի Իսլամական
Հանրապետություն
Թեհրան (9821) 22 22922
Ֆաքս (9821) 22 22944

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 28. 08. 2001 Գինը՝ 100 դրամ